Lietuvos Nacionalinė Mokslų ydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (1355) 1976 SAUSIO - JANUARY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Baltieji ir juodieji

Tai ne rasinis klausimas, nes lietuvių visuomenėje ir tautoje jo nėra. Tai ne šachmatinė problema, nes ji sprendžiama šachmatų lentose, o ne laikraščių puslapiuose. Tai ne analizė metraštininkų, kaip jie yra išreikšti Justino Marcinkevičiaus "Mindauge". Tai dviejų mūsų gyvenimo linkmių išraiška. Po II D. karo lietuvių tautos gyvenimas, besireiškiąs dviem pagrindiniais frontais, būtent, laisvėje ir nelaisvėje, yra pilnas likiminių rūpesčių. Tiek likusieji pavergtoje tėvynėje, tiek įsikūrusieji laisvės kraštuose bando žvelgti į savosios tautos likimą, jį suprasti ir atsekti kur juda gyvenamoji dabartis. Juk anaiptol nevisi paskendę kasdieninių rūpesčių jūroje, nevisi gyvena romėnišku "carpe dviem" (naudokis diena) šūkiu. **Tautos branduolyje tebeglūdi gyvosios jėgos, kurios nepasiduoda jokiem negandam. Jos veikia ir tragiškiausiais tautos momentais — nepaskęsta žuvusių raudose ir neištyžta gerovės dienose. Ta gilioji tautos dinamika yra dvasinė jėga, kuri reiškiasi neeiliniais žmonėmis, pajėgiančiais giliau įžvelgti, stipriau veikti, kiečiau priešintis ir nuolat kurti.** Jos dėka lieka atstatomi tie stulpai, kuriuos išverčia audros, ir gyvenimas rieda toliau.

* * *

Tokius tautos branduolio dinamikos reiškėjus ir galėtume pavadinti baltaisiais. Kodėl ne žaliaisiais ar mėlynaisiais? O todėl, kad tokie žmonės kuria pozityviąją gyvenimo pusę ir yra priešingybė juodajai gyvenimo pusei, turinčiai savo pranašus. Juodieji pranašai mato tiktai tamsiąją gyvenimo pusę, ją teskelbia ir tuo būdu žlugdo savo aplinkos žmonių entuziazmą. Ir J. Marcinkevičius savo "Mindauge" juodajam metraštininkui teikia daugiau nihilistinio pobūdžio vaidmenį. Jam rūpi tiktai registruoti sausus faktus. Žmogus su savo dvasinėmis kančiomis, savo rūpesčiais, kūrybiniais polėkiais jam nerūpi. Tuo tarpu baltasis metraštininkas sielojasi pačiu žmogumi ir visu gyvenimu. Jo požiūris yra dinamiškai pozityvus. **Toks metraštininkas yra kiekvienas pozityviosios linkmės tautietis, žvelgiąs į konkretų gyvenimą pro šviesius akinius ir siekiąs duoti kūrybinį savo įnašą jam prieinamoje srityje.** Tokiais baltaisiais ir remiasi visas mūsų religinis, tautinis ir kultūrinis gyvenimas. Galbūt tokių baltųjų nėra daug, bet jais reiškiasi tautos branduolys, iš kurio plaukia paskata plačiajai visuomenei. Jų dinamika atsveria negatyvines jėgas, linkusias į egoistinį bei praktinį savanaudiškumą, ir uždega kitus pozityviem darbam.

* * *

Taip, baltieji minėtąją prasme yra dvasinės-tautinės mūsų gyvybės nešėjai. Tik prisiminkime keletą stambesnių mūsų lietuviškojo gyvenimo faktų. Pvz. kadaise kilo ginčas dėl lietuviškos enciklopedijos. Nevienas įrodinėjo, kad tai neįmanomas ir mažavertis dalykas. Laimėjo betgi baltieji. Ir šiandieną, ypač didžiojo pasiryžėlio J. Kapočiaus dėka, turime 36 tomų "Lietuvių Enciklopediją", kuria kiekvienas galime didžiuotis ir kitataučių akivaizdoje. Jei būtų laimėję juodieji pranašai, šiandieną kultūrinis mūsų gyvenimas būtų skurdesnis, ir visi turėtume žvilgčioti į "tarybinę" enciklopediją, kuri tik dabar žadama išleisti pasaulin su 12 tomų. — Arba prisiminkime kitą atvejį. Kai kūrėsi šeštadieninės mokyklos, kilo abejonių dėl jų naudingumo bei reikalingumo. Dalis tėvų skeptiškai žiūrėjo į tas mokyklas (tokių yra ir dabar), į jų mokytojus ir laikėsi gana rezervuotai. Laimėjo baltieji, ir šeštadieninės mokyklos įsipilietino, įrodė savo pajėgumą ir reikalingumą. O jeigu būtų laimėję juodieji pranašai, dabar vargu ar beturėtume tokias mokyklas. — Ir dar vienas pavyzdys. Ateitininkų jaunimo veikloje prieš keletą metų ėmė rastis savotiška kryžkelė ir net krizė — ėmė gesti entuziazmas ir kilti juodieji pranašai. Prieš juos betgi išėjo entuziastų būrelis su kun. St. Yla priešakyje ir suorganizavo naujo tipo pastovius metodinius kursus, kurie įžiebė naują ugnį. Ir jis jau daug laimėjo. — Taigi, baltieji mūsų gyvenime yra tas pozityvusis branduolys, kuris atlaiko lietuviškąjį frontą, ypač lemtingaisiais momentais. **Pr. G.**

Senas Lietuvos kuršis, kuriam Baltijos jūros bangos kalba apie didingus Lietuvos praeities laikus. B. Aleknavičiaus nuotrauka iš leidinio "Lietuvos fotografija", išleisto 1969 metais

...tartum užrištomis akimis

Nobelio premijos laureatas aštriai kritikuoja dr. H. Kissingerio politiką

Nobelio premijos laureatas A. Solženicinas, vertindamas politinius JAV įvykius, ypač kritikuoja dr. H. Kissingerio vedamą užsienio politiką. 1975 m. pabaigoje "NYT" išspausdintame straipsnyje sako jis:

Gindamas savo nesibaigiančių nuolaidų politiką, H. Kissingeris vis kartoja tą patį argumentą: "Tegu mūsų kritikai nurodo atominio karo alternatyvą!" Niekas ryškiau neatskleidžia H. Kissingerio būdo kaip šis posakis. Jis ypač aiškiai rodo, kad jis mažiausiai yra diplomatas.

"Alter" lotynų kalboje reiškia "kitas" (iš dviejų). Alternatyva yra pasirinkimas tarp dviejų galimybių. Tai mokslinė sąvoka, tačiau ir mokslinės situacijos dažnai leidžia daug platesnį pasirinkimą. Diplomatija gi nėra mokslas. Tai menas, vienas menų, liečiantis žmogaus prigimtį. Statyti diplomatiją ant "alternatyvos" reiškia nustumti ją į žemiausią bei primityviausią lygį.

Menas savyje nepripažįsta alternatyvos — jis subyrėtų, jei būtų kuriamas atsirėmus tiktai į dvi galimybes. Ne, kiekvienu atveju menas turi tūkstantinį pasirinkimą. Kiekvienas menas turi spektrą, klaviatūrą įvairių galimybių. Nuo seniausių laikų diplomatija yra menas, žaidžias ta klaviatūra.

H. Kissingeris nuolat primena mums grėsmę: "... arba — atominis karas". Jis aptemdo faktą, kad tas atominis karas lygiai kybo virš jo priešininkų galvų (bent šiuo metu, iki naujų H. Kissingerio "pasisekimų").

Tose lygiose aplinkybėse, esant tokiai pačiai grėsmei, jo priešininkai visuomet laimi, o jis visuomet pasiduoda. Tegu jis pasimoko iš savo priešininkų. Kodėl gi jie taip sėkmingai veikia atominiame amžiuje? Atsakymas — todėl, kad jie studijuoja H. Kissingerio psichologiją.

Koks absurdas: JAV pirmosios įvedė pasaulin atominius ginklus. Ar dėlto jos turėtų tapti silpnesnėm ir ar dėlto jos turėtų atsisakyti savo pozicijų pasaulyje?

Aš abejoju gyvenimiška H. Kissingerio patirtimi, reikalinga suprasti komunistų vadų psichologijai. Dėlto jis sėdi prie derybu stalo tartum užrištom akim. Taip pat aš abejoju, kad jis yra augšto diplomatinio-intelektualinio lygio, kuris jam priskiriamas.

Nėra jokia diplomatija derėtis turint jėgos persvarą, medžiaginių gėrybių gausą ir pasiduoti visiem derybų dalyviam, juos atlyginti ir tuo būdu sudaryti laikinį pagrindą naujom nuolaidom.

Garsioji Vietnamo sutartis, didžiausias Vakarų pralaimėjimas per 30 metų, hipokritiškai ir labai tinkamai paruošė kelią užpuolikui paimti tris Indokinijos šalis.

Ar įtikėtina, kad iškilus diplomatas galėtų nematyti kokį kortų namelį jis stato? (Sovietinė spauda, siusdama prieš Andriejų Sacharovą, pasmerkė jo Nobelio taikos premiją kaip "didžiausią politinę pornografiją". Toji spauda taikė ne ta linkme ir buvo trejais metais pavėlavusi. Jos papeikimas būtų labiau tikęs tai Nobelio premijai, kuri buvo skirta užpuolikui ir Paryžiaus sutarties pasidavėliui).

Panašų aliarmuojantį jausmą kelia Artimųjų Rytų sutartys, padarytos H. Kissingerio (kiek man žinoma, daugelis Izraelio vadų negeriau jas vertina), nors mažins išsikovotą atlyginimų padidinimą kuriam nors šios unijos skyriui. Pasak jo, Ontario tarnautojų perdavimą federacinėn kontrolėn turi patvirtinti provincinis parlamentas, nes šiaip toks nutarimas esąs nelegalus.

(Nukelta į 6-tą psl.)

ten nebuvo atviros kapituliacijos, kuriai buvo pasmerktas Vietnamas tos pačios plunksnos.

H. Kissingeris nemano, kad padarytos betkokios nuolaidos. Anot jo: "Vakarų šalys atolydžio tikslu pasirinko ne ideologinę atotampą" (reiškia jos net n e b a n d ė pašalinti šalčiausio šaltojo karo aspekto; kas tad yra jų tikslas?). 1975 m. rugpjūčio 15 d. jis pareiškė: "Helsinkyje ne mes buvome defenzyvoje." Praėjo trys mėnesiai, ir mes klausiame: jeigu ne jūs, tai kas buvo defenzyvoje?

Pozicijų netekimas pasaulyje yra panašus į kalno griūtį. Kiekviena sekanti pakopa darosi sunkiau atlaikoma — reikia trauktis vis tolyn. Tai aiškiai matyti naujose situacijose, kurios susidarė ištisuose kontinentuose, neregėtuose Sov. Sąjungos proveržiuose pietvakariu Afrikoje ir Jungtinių Tautų balsavimuose.

H. Kissingeris visuomet turi atsarginį išėjimą — jis gali persikelti į universitetą ir dėstyti lengvatikiams jaunuoliams apie diplomatijos meną, bet JAV vyriausybė (kaip ir anie jaunuoliai) tokio atsarginio išėjimo neturės.

Yra ir kitas H. Kissingerio mėgstamas argumentas: "Atominiame amžiuje turime neužmiršti, kad taika yra taip pat moralinė būtinybė." Taip, tiesa, ir tai ne tik atominiame amžiuje (iš tikrųjų tas atominis amžius yra sėste apsėdęs H. Kissingerį), bet tiktai tuo atveju, jei taika suprantama kaip smurto priešingybė ir Kambodijos tautžudystės bei Vietnamo koncentracinės stovyklos nelaikomos taikos laimėjimais.

Tačiau taika, kuri toleruoja betkokias žiaurias smurto priemones, didelę jų dozę milijonams žmonių (kol jos neliečia mūsų dar keletą metų), tokia taika, deja, neturi moralinės vertės net ir neatominiame amžiuje ("NYT" 1975. XII. 1).

KANADOS ĮVYKIAI

Agitatoriai unijose

Gallupo viešosios nuomonės instituto duomenimis, 67% apklaustų kanadiečių pripažįsta, kad Kanados darbo unijų vadovybėse yra perdaug agitatorių, atsakingumu nepasižyminčių žmonių. Tik 17% gynė ir pilnai pateisino unijų vadus. 1966 m. unijų vadus pasmerkė 50%, juos pateisino 22%. Šio tyrimo metu buvo paliestas ir ilgiausias Kanados istorijoje paštininkų streikas. Dėl jo net 66% kaltę suvertė paštininkams bei jų neatsakingiems vadams, 24% — federacinei vyriausybei ir pašto ministeriui B. MacKasey. Apklausos metu taipgi paaiškėjo, kad prieš unijų vadus pasisakė 71% kanadiečių, neturinčių ryšių su unijomis, ir 60% tokių, kurių šeimose yra unijų narių. Paštininkų unija kaikuriuose savo skyriuose jau suspendavo tarnautojus, grįžusius darban streiko metu. Vieni skyriai reikalauja, kad tokie streiklaužiai savo teisėms atgauti sumokėtų atitinkamą baudą, kiti — visos per streiką uždirbtos sumos perdavimo unijai. Galutinį sprendimą turės padaryti unijos vadovybė. Pašto ministeris B. MacKasey, ragindamas paštininkus grįžti darban, buvo pažadėjęs, kad jie nebus nubausti. Visi pašto tarnautojai turi mokėti unijos nario mokestį, net ir tie, kurie su unija nenori turėti nieko bendro.

Ontario premjero W. Davis vyriausybė pasirašė sutartį su federacine vyriausybe, pavesdama Antiinfliacinės Tarybos kontrolei valdžios tarnautojus bei įmones. Ontario finansų ministerio D. McKeouh pasirašyta sutartis galios iki 1977 m. balandžio 15 d. Tokių su viešojo gyvenimo paslaugomis susietų tarnautojų Ontario provincijoje yra apie 400.000. Jų algų padidinimus spręs federacinė Antiinfliacinė Taryba. Iš kainų kontrolės betgi bus išjungti viešojo susisiekimo bilietai, savivaldybių išduodami leidimai, studentų mokslapinigiai, Ontario alkoholinių gėrimų tarybos plenas. Išimtis padaryta dėlto, kad šie visi reikalai yra tiesiogiai susieti su Ontario provinciniu biudžetu. Jeigu jiems trūksta lėšų, tenka didinti provincinius ar savivaldybinius mokesčius. Premjero W. Davis vyriausybė yra pirmoji Kanadoje, pripažinusi pilną federacinės valdžios Antiinfliacinės Tarybos autoritetą. Priešingu atveju būtų tekę isteigti atskirą provincinę kontrolę. Šią sutartį jau pasmerkė Ontario valdžios tarnautojų unijos sekr. K. Cumminngs. Jis žada kreiptis į teismą, jeigu federacinė Antiinfliacinė Taryba su-

Pasaulio įvykiai

AFRIKOS VALSTYBIŲ ORGANIZACIJA SPECIALIU POSĖDŽIU ETIOPIJOS SOSTINĖJE Adis Abeboje bandė išspręsti Angolos pilietinio karo problemą. Šios buvusios portugalų kolonijos šiaurinę dalį kontroliuoja provakarietiškas FNLA sąjūdis, vidurinę — Sovietų Sąjungos ir Kubos remiamas MPLA sąjūdis, pietinę — taip pat provakarietiškas UNITA sąjūdis. Abu provakarietiški sąjūdžiai yra sudarę bendrą frontą prieš MPLA. Šio sąjūdžio rankose yra Angolos sostinė Luanda. MPLA vado A. Neto režimui diplomatinį pripažinimą jau yra suteikusios 22 Afrikos valstybės. Adis Abebos konferencijoje jam į talką bandė ateiti Nigerija, pasiūlydama teisėta Angolos vyriausybe pripažinti A. Neto režimą. Rezoliuciją sustabdyti užsienio kišimąsi į Angolos reikalus ir sudaryti bendrą trijų sąjūdžių vyriausybę pasiūlė Senegalija. Balsuojant už šias rezoliucijas, Afrikos valstybių atstovai pasidalino į dvi lygias dalis — 22:22, o Etiopija ir Uganda užėmė neutralią poziciją. Taigi, Angolos klausimo sprendimas ir vėl buvo paliktas ginklo jėgai. Šiaurinę Angolos sritį jau baigia užimti MPLA sąjūdis, kuriam talkina apie 10.000 kubiečių karių, ginkluotų sovietiniais tankais, patrankomis ir raketomis. FNLA sąjūdžio kariuomenė su savo vadais traukiasi į kaimyninį Zairą. Pastarojo prezidentas Mobutu MPLA sąjūdį apkaltino vieno pasienio kaimelio Zaire apšaudymu ir pagrasino karu, jeigu vėl bus pažeista Zairo teritorija. Pakeliui į Angolą yra du sovietų laivai. Spėjama, kad jais atvežamas dar vienas tūkstantis kubiečių karių. Atrodo, laimėjęs šiaurėje, MPLA sąjūdis pradės ofenzyvą pietinėje Angolos dalyje prieš UNITA sąjūdį, remiamą P. Afrikos respublikos. Sovietų Sąjunga prokomunistiniam MPLA sąjūdžiui jau yra pasiuntusi $200 milijonų vertės ginklų ir apie 500 savo patarėjų. JAV provakarietiškuosius sąjūdžius parėmė tik $32 milijonų vertės ginklais per Zairą. Parama netrukus bus nutraukta, nes JAV kongresas jai nepatvirtino prez. G. Fordo prašomų lėšų. Tokiose aplinkybėse prokomunistinio MPLA sąjūdžio laukia beveik garantuotas laimėjimas, kuris Sovietų Sąjungai parūpins pirmąjį satelitą ir laivyno bazę vakarinėje Afrikoje. Šis Kremliaus vadų manevras pažeidžia H. Kissingerio propaguojamą atolydžio politiką, Helsinkyje pasirašytą baigminį aktą, draudžiantį kišimąsi į kitų valstybių reikalus.

SPAUDIMAS IZRAELIUI

Jungtinių Tautų saugumo taryba, svarstanti Artimųjų Rytų problemas, į savo posėdžius įsileido arabų PLO organizacijos atstovą F. Kaddoumį, kurį PLO laiko savo užsienio reikalų ministeriu. JAV ambasadorius D. P. Moynihan negalėjo pasinaudoti veto teise, nes ji negalioja procedūriniuose klausimuose. Izraelio ambasadorius Ch. Herzog posėdžius boikotuoja dėl P LO teroristams suteikto dar vieno pripažinimo. Tunelyje po JT biblioteka buvo rastos trys bombos, padėtos JAV žydų teroristinės grupės. Ne tik arabų, bet ir Prancūzijos, Japonijos, Švedijos, Britanijos atstovai pasisakė už palestiniečių teisių į tėviškes pripažinimą, Izraelio pasitraukimą į prieškarines 1967 m. sienas, PLO atstovų įsileidimą į Ženevos konferenciją. Šią savaitę šiais klausimais greičiausiai bus priimtos rezoliucijos, kurias turbūt sustabdys J AV ambasadoriaus D. P. Moynihano veto.

STREIKAI MADRIDE

Karaliaus J. Carlos vyriausybę vis labiau pradeda spausti nuolatiniai streikai Madride, kuriuose dalyvauja beveik ketvirtis milijono ispanų. Streikuotojai ir demontrantai reikalauja didesnių atlyginimų, infliacijos sumažinimo, daugiau politinės laisvės. Policija prieš demonstrantus naudoja ašarines dujas. Ji taipgi pradėjo suiminėti unijų vadus. Pirmoji susėmimų banga palietė 140 vyrų ir moterų kairiojo sparno kataliku unijoje. Vėliau už grotų atsidūrė dar 55 unijų veikėjai. Jie kaltinami politinių streikų organizavimu bei koordinavimu.

IŠBARSTĖ PELENUS

Buvusio komunistinės Kinijos premjeroČu En-lai laidotuvės užbaigtos jo sudeginto kūno pelenu išbarsymtu šio krašto teritorijoje. Sovietų kompartijos oficiozas "Pravda", vos tik laidotuvėms pasibaigus, paskelbė Kiniją aštriai puolantį I. Aleksandrovo straipsnį. Vakariečiu nuomone, šiuo slapyvardžiu dangstosi kuris nors Kremliaus pareigūnas. Straipsnis ne tik puola Kiniją, bet ir pranašauja, kad kiniečių liaudis nuvers Mao režimą. Esą, Kinijai netrūksta patriotų, kurie jai nori grąžinti realistinę politiką, vėl ją pastatyti ant mokslinio socializmo bėgių, atvesti į brolišką socialistinės sistemos šeimą. Sovietų Sąjungą bene labiausiai erzina kiniečių propagandistų pasišaipymas iš labai blogo praėjusios vasaros grūdų derliaus Sovietų Sąjungoje. Kiniečių spaudos duomenimis, Kinija prikūlė grūdų du kartus daugiau už Sovietų Sąjungą. Pernykštis derlius Kinijoje buvęs rekordinis.

A. GROMYKOS VIESNAGĖ

Japonijoje lankėsi Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Gromyka. Iš spaudos pranešimų susidaro įspūdis, jog jam labiausiai rūpėjo Japonijos ir komunistinės Kinijos ruošiama taikos sutartis. Kinija nori, kad šia sutartimi būtų pasisakyta prieš betkurios valstybės hegemoniją Azijoje. A. Gromykai atrodo, kad šis pasisakymas yra nukreiptas prieš Sovietų Sąjungą ir kad Pekingas nori patraukti Japoniją savo pusėn ideologiniuose g i n č u o s e su Maskva. Taikos sutarties Japonija norėtų ir su Sovietų Sąjunga, bet japonai reikalauja, kad pirmiausia būtų sugrąžintos II D. karo paskutinėmis dienomis sovietų užimtos keturios Japonijos salos. A. Gromyka vietoj taikos sutarties Japonijai pasiūlė draugiškumo paktą be salų grąžinimo.

PERTVARKĖ VYRIAUSYBĘ

Argentinos prezidentė I. Peronienė pakeitė vidaus reikalų, teisingumo, krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerius, norėdama sustiprinti savo autoritetą. Vidaus reikalų min. A. Roblebo, kuris taip pat yra ir peronistų partijos viceprezidentas, buvo pasiūlęs I. Peronienei atsistatydinti ar bent paimti ilgesnes atostogas, nes priešingu atveju jos valdymą gali užbaigti dešiniojo sparno sukilimas. Atleisti ministeriai buvo nuosaikių pažiūrų politikai, kuriuos dabar pakeitė kietos linijos šalininkai. Prez. I. Peronienės vyriausybė pareikalavo, kad Britanija atšauktų savo ambasadorių D. Ashę. Šiuo žingsniu daromas spaudimas grąžinti Argentinai Falklando salas pietiniame Atlante. Šiose salose britai tikisi rasti naftos. Pasak argentiniečių, Falklando salos vadinosi Malvino salomis ir iki 1832 m. priklausė Argentinai. Britanija jas užėmė, iškraustė gyventojus ir jose apgyvendino savo piliečius.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

KANADOS NEDARBO DRAUDA

Ši drauda dirba jums, kai jūs nedirbate

Patvirtinus 1940 m. nedarbo draudos įstatymą, nedarbo drauda įgyja vis didesnės reikšmės kaip Kanados socialinio ir ekonominio gyvenimo dalis. Per pastaruosius 30 metų periodiniai pakeitimai įjungė naujas darbininkų kategorijas į planą, o įnašų ir pašalpų sumos buvo padidintos, prisitaikant prie besikeičiančių darbo rinkos sąlygų. Tačiau pagrindinė įstatymo struktūra liko nepakeista, ir 1968 m. buvo aišku, kad senasis įstatymas jau nebenaudingas. Nebuvo prasmės jį nuolat keisti, nes buvo reikalingas naujas įstatymas, atsižvelgiąs į dabartinius laikus.

Nedarbo ir nedarbo draudos programų Kanadoje ir užsienyje peržiūrėjimas pasibaigė tuo, kad 1971 m. buvo priimtas naujas nedarbo draudos įstatymas, apimąs kanadiečių nedarbo reikalus. Dabar visas planas apima 90% visų darbininkų. Pašalpos mokamos ne tiktai tiems, kurie kenčia laikinį uždarbių netekimą dėl tam tikrų priežasčių — ligos, nėštumo, išėjimo į pensiją.

Lygiai svarbu, kad bendradarbiaujant Nedarbo Draudos Komisijai, administruojančiai nedarbo draudos įstatymą, ir Darbo Jėgos bei Imigracijos Departamentui, federacinės vyriausybės įstaigai, padedančiai nedirbantiems surasti darbą, — bedarbiai greitai ir pastoviai vėl gali įsijungti į darbo jėgą.

Jei jūsų darbas yra apdraustinas, darbdavys privalo atskaityti nedarbo draudos įnašą iš jūsų algos. Tuo būdu kiekviena savaitė, kai daromas toks atskaitymas, yra "apdrausto darbo savaitė".Tai duoda Jums teisę gauti nedarbo pašalpą, jei tapsite bedarbiu. Už kiekvieną Jūsų *mokamą įnašo dolerį, darbdavys* moka $1.40 į draudos kasą. Šie du įnašai padengia tiktai išlaidų dalį, o skirtumas padengiamas federacinės vyriausybės įnašais.

Darbo dokumentas

Jei Jūs dėl kokios nors priežasties tapote bedarbiu, darbdavys privalo duoti "darbo dokumentą" ("Record of Employment") per penkias iš eilės dienas, skaitant nuo paskutinės darbo dienos. Šis dokumentas yra įrodymas, kad turėjote apdraustą darbą, ir Nedarbo Draudos Komisija juo remiasi, nustatydama Jūsų teisę į pašalpą, pašalpos dydį ir laiką.

1975 m. didžiausia savaitinė pašalpa buvo $123. Tai reiškia, kad betkas, uždirbąs $185 ar daugiau į savaitę, galėtų gauti du trečdalius (arba $123) į savaitę, atskaičius pajamų mokestį. (Nuo 1976 m. sausio 4 d. maksimalinė nedarbo pašalpa pakelta iki $133 į savaitę. Red.).

Pašalpos savaičių maksimumas: 51 — nedirbantiems dėl darbo stokos, 15 — nedirbantiems dėl ligos ar nėštumo, ir 3 pasitraukiantiems iš darbo jėgos po 65 m. amžiaus.

Jeigu Jūs per paskutines 52 savaites turėjote bent aštuonias *apdraudos darbo savaites* prieš savo reikalavimo pareiškimą arba nuo to laiko, kai užpildėte paskutinį pareiškimą, žiūrint kuris iš jų trumpesni (žinoma, kaip kvalifikacijos periodas), Jūs turite teisę į pašalpą, jei netekote uždarbio dėl darbo stokos.

Jei savanoriškai palikote savo paskutinį darbą ar buvote atleistas dėl blogo elgesio, galite būti diskvalifikuotas gauti pašalpą per pirmąsias savaites. Be to, pirmosios dvi savaitės nuo Jūsų reikalavimo, žinomos, kaip "laukimo periodas", yra neapmokamos.

Kai nedirbate dėl darbo stokos, iš Jūsų reikalaujama visų įmanomų pastangų vėl surasti darbą. Jei aktyviai neieškote darbo, gali būti nutraukta pašalpa.

Dėl šio ir betkokio kito Komisijos sprendimo, kuris reikalaujančio asmens nuomone yra nepateisinamas, galima kreiptis į nešališką teisėjų komisiją (Board of Referees). Tokiu būdu reikalaujantis asmuo gali pateikti savo atvejį atskirai, neofilialiai trijų asmenų komisijai nemokamai.

Mokamos pašalpos laikinai netekusiems uždarbio dėl ligos, nėštumo ar išėjimo į pensiją: a. darbininkams, kurie per paskutines 52 savaites, turi bent 20 apdrausto darbo savaičių; jie turi teisę gauti motinystės ir ligos pašalpą iki 15 savaičių; b. darbininkams, pasitraukusiems iš *darbo jėgos ir turintiems teisę* gauti Kanados ar Kvebeko pensiją; jie gali gauti trijų savaičių išėjimo į pensiją pašalpą; c. darbininkams, pasitraukusiems iš darbo jėgos, bet jieškantiems kito darbo ir neimantiems Kanados ar Kvebeko pensijos; jie gali prašyti reguliarios pašalpos, kaip betkuris kitas nedirbantis apdraustas darbininkas; d. bet nedarbo draudos pašalpos sustabdomos tiems, kurie sulaukė 70 metų amžiaus; taip pat visi po 70 metų amžiaus neprivalo mokėti nedarbo draudos įnašų.

Pašalpai gauti prašymų blankai gaunami iš Nedarbo Draudos Komisijos įstaigų visoje Kanadoje. Apdraustasis darbininkas užpildo prašymą ir prijungia "darbo dokumentą", kurį yra gavęs iš savo darbdavio, kad parodytų kiek uždirbo ir kad mokėjo įnašus.

Informacijos įvairiomis kalbomis. Kanados Nedarbo Drauda paruošė informacines brošiūras, aiškinančias, kaip veikia planas, kiniečių, anglų, prancūzų, graikų, italų ir portugalų kalbomis. Jas galima gauti Nedarbo Draudos Komisijos įstaigose. Jose dirba kvalifikuoti specialistai, galį atsakyti į klausimus. Be to, didžioji įstaigų dalis turi tarnautojus, kalbančius kitomis kalbomis nei anglų ir prancūzų.

Canadian Scene
Vertė J. Str.

"Tėviškės Žiburiai", atšventę sidabrinę sukaktį, kviečia malonius skaitytojus rasti naujų prenumeratorių.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Milžinas, kuris bijo vaikų

Pergyvenimai lietuvio vaiko, išvežto Sibiran, ten užaugusio, gyvenusio Lietuvoje ir atvykusio Kanadon

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

BRONIUS NAUDŽIŪNAS

Pradedu dirbti

Kai paaugau, pradėjau dirbti miške — kirsti medžius. Sunkiausia būdavo žiemą, kai reikėdavo klampoti per dviejų metrų gilumo sniegą. Drabužiai buvo menki, o batai greit suplyšo. Paprašiau prižiūrėtoją batų. Tas pažiūrėjo ir tuoj pažadėjo *kreiptis į viršininką. Savo žodį* jis ištesėjo — pakalbėjo su viršininku, pagyrė, kad gerai dirbu, pridėjo nuo savęs, esą pirštai lenda iš kiaurų batų, nušals. Bet viršininkas ne tik nedavė kitų batų, bet dar išbarė prižiūrėtoją už tai, kad jis rūpinasi "banditais". Tai sužinojau iš paties prižiūrėtojo:

— Matai, už tave ir aš gavau barti už tai, kad paprašiau batų.

Daug kas miške nušaldavo kojas, rankas arba šiaip peršaldavo ir mirdavo.

Matydamas, kad gyvenimas Sibire vis sunkėja, pradėjau rašyti prašymus į Lietuvą ir į Maskvą įvairiem pareigūnam. Deja, atsakymas būdavo neigiamas. Maskva rašydavo, jog mano prašymas persiųstas į Lietuvą, o iš Lietuvos ateidavo raštas, sakantis, jog mano prašymas išsiųstas į Maskvą. Iš tikrųjų gi mano laiškai, kaip vėliau sužinojau, atsidurdavo Lietuvos Saugumo įstaigoje. Kai buvau tardomas 1971 m., saugumietis apie tai prasitarė.

Labai laukiau tos dienos, kada galėsiu grįžti Lietuvon, nes gyvenimas Sibire darėsi nebepakeliamas. Pradėjau dirbti miške būdamas vos 14 metų kartu su suaugusiais. Normos visiem buvo tos pačios. Slinko diena po dienos, o mano gyvenime niekas nesikeitė. Atrodė, kad visi užmiršo mane. Po Stalino mirties žmonės pradėjo kalbėti apie grįžimą į savas tėvynes, bet mano reikalai nejudėjo iš vietos, nors rašinėjau į visas puses. Atėjo ir 1958 metai, t.y. mano dešimtieji Sibire. Pradėjau gauti jau palankesnius atsakymus į gausius savo prašymus. Pagaliau atėjo leidimas grįžti Lietuvon. Gavau pasą ir 1958 m. kovo mėnesį pasakiau sudiev Sibirui.

Tėviškės neatgavau

Grįžęs į Lietuvą, bandžiau atgauti savo trobesius. Jie buvo labai apleisti, stogai prakiurę, nes niekas negyveno. Įstojau į kolūkį, pradėjau dirbti su viltimi, kad vėl galėsiu įsikurti senojoj tėviškėj. Nuėjau į Kaišiadorių rajono valdžią ir kreipiausi dėl grąžinimo pastatų. Valdžios atstovai pradžioje pajuokavo, bet paskui pasakė:

— Banditam namų nereikia. Eik sau, iš kur atėjai!

Matydamas, kad tėviškėje nieko nepešiu, persikėliau į Vilnių ir įstojau į mechanizacijos mokyklą. Ją baigęs, gavau įsakymą važiuoti darbams į Kazachstaną, Kokčitovo sritį padėt nuimt derlių. Tai buvo 1959 m.

Ten mačiau įdomių dalykų. Derliaus nuėmimas, tiesa, buvo mechanizuotas, bet labai nerūpestingas. Pvz. kai sunkvežimis užvažiuoja ant slidžios vietos ar iklimpsta, tai darbininkai, užuot barstę kelią smėliu, pripildavo kviečių, kad sunkvežimio ratai galėtų užsikabinti ir važiuoti.

Sėjant vietinis sovietas duoda didelį planą apsėti kviečiais daug hektarų žemės. Tiesa, žemė gera, lygi, puikus juodžemis. Kai ateina derliaus nuėmimo metas, darbininkai nespėja laiku nuimti kviečius, nes greitai pradeda kristi sniegas. Kviečiai sušlampa ir kombainas negali iškulti. Tada viršininkai įsako paleisti visokias mašinas ir suguldyti nenupjautus kviečius ant žemės. Kodėl? O gi dėl kontrolės, kad tikrintojai nerastų nenupjautų kviečių laukuose. Suguldyti kviečiai greitai supūva. Po to traktoriais užaria, ir nelieka nė ženklo. Taip daroma dideliuose plotuose, matuojamuose tūkstančiais hektarų.

Sovietinėje kariuomenėje

Kai atėjo laikas eiti į kraiuomenę, buvo 1960 metai. Nusiuntė mane į Uralą, Sverdlovsko sritį, Sosvos rajoną. Ten tarnavau trejus metus. Po karinio apmokymo buvau paskirtas į kuopą, kuri saugojo kriminalinius kalinius. Pastarieji dirbo miške ir gyveno barakuose, kaip ir visi kaliniai. Kareiviai maitinami labai blogai. Per ištisus trejus metus neleidžia aplankyti savųjų ir aplamai niekur neišleidžia. Jų gyvenimas mažai kuo skiriasi nuo kalinių, nebent tuo, kad kareiviam nereikia kirsti medžių, leidžiama turėti ginklą, nėra apsupti spygliuotų vielų tvora. "Atlyginimas" — 3.80 rb. į mėnesį.

Pats įkyriausias dalykas kariuomenėje — marksizmo bei leninizmo pamokos. Kasdien po porą valandų politrukai kamuodavo su visokia propaganda. Tai savotiška kareivių baudžiava.

Žuvo brolis

Atlikęs karinę prievolę Sov. Sąjungos kariuomenėje, 1963 m. gruodžio mėnesį grįžau Lietuvon. Nespėjęs kaip reikiant nė susitvarkyti, gavau telegramą, kad Gardine mirė mano brolis Kęstutis. Jis, grįžęs iš Sibiro, įstojo į ekskavatorininkų mokyklą Panevėžyje. Sibire buvo išmokęs traktorininko specialybės, o čia panoro sudėtingesnio amato ir geriau apmokamo. Baigęs mokyklą Panevėžyje, dirbo "Glavgas Leningrad" bendrovėje - kontoroje. Jie tiesė naftotiekio vamzdžius įvairiose srityse. Dėlto ir Kęstutis buvo siuntinėjamas į visokias darbovietes Lietuvoje, Latvijoje ir kitur.

Kai nuvykau į Gardiną (sovietinėje Gudijos respublikoje), radau Kęstutį paguldytą ligoninėje. Man buvo pareigūnų paaiškinta, kad jam dirbant ekskavatorius paslydo nuo augšto pylimo, apvirto ir prispaudė galvą. Taip jis žuvo prie Nemuno. Bandžiau sužinoti daugiau, bet pareigūnai nesileido klausinėjami.

Vienui vienas

Likau vienas, nes keturios mano seserys yra vyresnės, visos ištekėjusios, turėjo savo šeimas ir gyveno kitose vietovėse. Dėlto jos išvengė Sibiro. Brolis Albinas karo metu pasitraukė užsienin ir per Vokietiją pasiekė Kanadą. Po kelerių metų pavyko su juo susirišti. Pradėjau rašyti jam laiškus ir prašyti, kad iškviestų ir mane Kanadon. Maža vilties jon patekti, tad vėl ėmiau kurtis iš naujo Lietuvoje. Būdamas vienas, dažnai galvojau apie savo artimuosius, ypač mirusią mamą. 1968 m. nuvažiavau į Sibirą sutvarkyti jos antkapio. Pasidariau projektą ir pastačiau cementinį paminklą Krevliako kaime. Buvau apsistojęs pas ten likusį dirbti tautietį. Jis jau buvo išsitarnavęs 120 rb. mėnesinę pensiją, o jo žmona dar jos neturėjo. Jis laukė, kol žmona galės gauti pensiją. Pamatęs mano pastatytą paminklą, paprašė pastatyti ir jo šeimos nariui tokį pat.

Taigi, tame Sibiro kaime yra du antkapiniai lietuvių paminklai. *Kreipiausi į Krasnojarsko* ir Jeniseisko valdžias, kad duotų lėšų aptverti kapam. Po ilgo laukimo pagaliau gavau pranešimą, kad lėšos prašytam reikalui paskirtos ir kad kapinės Krevliake bus tvarkomos kaip istorinių paminklų vieta.

Visaip bandžiau gyventi grįžęs iš Sibiro, bet niekur nebuvo miela. Raudonieji fašistai visur buvo isigalėję, taip kad niekur laisvai negalėjau alsuoti. Rašinėjau laiškus broliui Albinui į Kanadą, prašydamas, kad išrūpintų leidimą emigruoti pas jį. Taip pat kreipiausi į sovietinę valdžią, prašydamas leidimo išvažiuoti *pas brolį, nes su komunistine* santvarka manęs niekas nerišo — nei moraliniai, nei materialiniai motyvai. Niekam nebuvau skolingas, gyvenau vienui vienas, nieko nereikėjo išlaikyti. Kai gavau pranešima iš brolio 1971 m., kad Kanada mane įsileidžia, pradėjau kovą su ko*munistine valdžia dėl išvažiavimo.*

Neprileido prie Sniečkaus

Žinojau, kad kova bus labai nelygi, nors žmonės kalbėjo, jog komunistinė sistema pasikeitė. Aš gi įsitikinau, kad ji pasiliko tokia pat tironija, kaip ir Stalino laikais. Grūmiausi su ja, nes nebegalėjau pakęsti. Įstaigose man kalbėjo visokių nesąmonių, gąsdino, keikė visokiais žodžiais, žemino. Kai 1971 m. bandžiau *prieiti prie A. Sniečkaus, lietu*vis pareigūnas, į kurį kreipiausi, išgirdęs kokiu reikalu atėjau, būtent, išvykimo užsienin, ėmė kolioti mane, vadinti banditu, smaugliu . . . Aš tylėjau, bet mano širdyje virė pyktis prieš komunistinę sistemą, kuri smaugė mane nuo vaikystės dienų.

Raštas žurnalistui

Nors saugumiečiai sekė mane, rinko liudininkus, bet aš klabinau įvairių pareigūnų duris, rašinėjau pareiškimus. Mano raštas, skirtas Jungtinių Tautų gen. sekretoriui, pateko į pogrindžio leidinį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" nr. 17.

Vieną pareiškimą norėjau perduoti amerikiečių žurnalistui, kad išspausdintų užsienio spaudoje. Kai paskambinau JAV ambasadai Maskvoje ir pasakiau reikalą, tuoj pat prisistatė sovietiniai saugumiečiai, kurie, matyt, pagavo mano kalbą. Jiedu mane suėmė ir nugabeno į milicijos skyrių, kur visaip gąsdino, padarė kratą ir nuvežė į psichiatrinę Maskvos ligoninę (Koširskoje šosa 15 nr.). Ten patalpino mane su visiškais bepročiais, kurie valgo savo mėšlą . . . Vienas juokėsi visą dieną, kitas nuolat prakalbas sakė . . . Po keturių dienų perkėlė mane į lengvesnę palatą.

Vaizdas ligoninėje

Psichiatrinės ligoninės gydytojai neklausė, ar sergu, nesirūpino mano sveikata, tiktai teiravosi ką padariau. Matyt, ir jie buvo Saugumo agentai. Palaikė mane ištisą mėnesį ligoninėje ir liepė kuo greičiausiai išvažiuoti iš Maskvos.

Toje ligoninėje buvo patalpintas studentas, kuris buvo nekomunistinių pažiūrų, milicijos kapitonas, reikalavęs didesnio atlyginimo, kareivis, dalyvavęs Čekoslovakijos okupacijoje, ir kiti panašūs. Jie visi buvo rusai, susikirtę su komunistais. Buvo *jų tarpe vienas ukrainietis*, kuris bandė gauti geresnį butą. Daug kur jis buvo kreipęsis, bet kai atėjo į kompartijos centro komiteto rūmus, pasakė reikalą, — prisistatė du vyrai su baltais chalatais ir nugabeno į psichiatrinę ligoninę, kurioje ir aš buvau.

Tokių ligoninių pagal numerius yra 17. Kiekvienoje telpa iki 400 asmenų. Jų tarpe yra nemažas nuošimtis tokių, kurie atvirai išdrįso pasipriešinti komunistinei sistemai. (Bus daugiau)

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

BRONIUS NAUDŽIŪNAS, šio rašinio autorius, Vilniuje prie trobelės, kurioje gyveno 1973 m. grįžęs iš priverčiamųjų darbų stovyklos Pravieniškėse. Tokių trobelių Vilniuje yra daug, ypač Žemuosiuose Paneriuose

Mylimai MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
JANINAI PILIPAVIČIENEI ir jos šeimos nariams bei kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia —
Marytė ir Vacys Vaitkai

Mūsų kredito unijos narei
a†a Eugenijai Tarasovienei
mirus, jos dukrai JADVYGAI AMBROZAITIENEI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

A†A
VINCENTUI KULIUI
mirus, gilią užuojautą reiškiame žmonai, vaikams, anūkams ir giminėms —
Stefanija ir Juozas Vaitkevičiai
J. R. Vaitkevičiai

Pokalbis su generolu Merkulovu

Gen. Naumenko yra parašęs knygą "Didžioji išdavystė", kurioje iškelia į Vakarus pabėgusių sovietų karių išdavimą. Čia pateikiama ištrauka iš II tomo. Ji, atrodo, paremta plk. Krasnovo sūnaus liudijimu. RED.

Baltasis rusų emigrantas Dono kazokų atamanas plk. N. N. Krasnovas, garsaus baltojo rusų generolo Petro N. Krasnovo brolis, su savo sūnumi buvo 1945 m. anglų per prievartą grąžintas sovietams ir pateko NK VD generolo Merkulovo žinion. *Tarp jų įvyko šitoks pasikalbė*jimas.

Prieš pradėdamas pokalbį su Krasnovu, Merkulovas įsakė duoti arbatos, užkandžių ir cigarečių.

— Kodėl jūs nerūkote, Krasnovai, negeriate arbatos? Jūs, mano nuomone, nesate nei labai *kalbus, nei draugiškas. Manau,* kad tuo tylėjimu Tamsta bandai paslėpti savo jaudinimąsi . . . baimę . . . Čia jaudintis visiškai nėra reikalo. Bent jau šiame kabinete. Kas kita, kai jus pašauks par tardytoją: ten aš patariu sakyti tik teisybę ir surasti atsakymą į kiekvieną klausimą, nes . . . mes mokame ir "pakabinti" . . . — tyliai nusijuokė Merkulovas. — Ar žinote, kaip "pakabiname"? Pradžioje lengvutėliai, pamažu . . . netgi neskauda, bet paskui! . . .

(Savo knygoje atamanas Krasnovas aprašė panašų būdą prisipažinimui išgauti. Jis ją parašė ir išleido tremtyje, iškeldamas komunistų žiaurumus, kankinimus. Knyga pavadinta "Neužmirština").

Atšalo, nutirpo mano pirštai. Smilkiniuose pulsas mušė kažkokį "tam, tam, tam" . . . Širdis plakė taip garsiai, kad galėjo girdėti pats Merkulovas, sėdis už rašomojo stalo, apie dešimti metrų atstu. Tėvas tylėjo. Veidas jo išbalęs, bet sukauptas, ramus. Pavydžiu jam.

— Laisvės nesitikėkite, — tęsė generolas. — Tamsta gi ne vaikas! Vienok, jei nesipyriosite, lengvai praeisite visus formalumus, kaiką pasirašysite, pabuvosite keletą metelių atitinkamoje stovyklėlėje, pripraskite prie mūsų gyvenimo būdo ir . . . atrasite net gražiausias to gyvenimo puses . . . Tada galbūt mes jus išleisime. Gyvensite!

Vėl pauzė.

— Tai ką, pulkininke Krasnovai, rinkitės tarp teisybės ir gyvenimo, užsispyrimo ir mirties. Negalvokite, kad aš jus gąsdinu. Priešingai! Juk Petras Nikolajevičius, Simas Nikolajevičius (pirmasis — garsus generolas antikomunistas tremty, antrasis — jo brolis) ir jūs mūsų seni pažįstami! 1920 m. Tamstai kaip vijūnui pavyko išslysti iš mūsų rankų, bet šiuo metu atimtos visos kortos. Neišeisite! Nėra kvailių! . . .

Jis žingsniuoja pirmyn ir atgal. Žaidžia pirštais. Netikėtai ant vieno jų pastebiu blykčiojantį žiedą.

— Taigi, pulkininke, mes su Jumis susitarėme?

— Man nėra dėl ko su Jumis susitarti, — griežtai atsakė tėvas.

— Kaip tad "nėra dėl ko"? — tyliai susijuokė čekistas.

— Sutartis, Krasnovai, brangesnė už pinigą. Jūsų praeitis mūsų nedomina. Apie Jus mes viską žinom. Bet . . . žinomas mažytes smulkmenas apie Jūsų veiklą iš netolimos praeities būtų pravartu išgirsti iš Jūsų paties.

— Aš neturiu ko jums pasakoti! Nesuprantu, kam dar šis tampymasis. Baikite iš karto . . . *kulką pakaušin ir . . .*

— E . . . e . . . e . . . ne, "ponas" Krasnovai! — perkreiptai nusijuokė Merkulovas.

— Tai netaip jau paprastai daroma. Pamanyk tik! Kulką pakaušin ir baigta? Ne, "Jūsų prakilnybe!" Pasidarbuoti reikia! Dėžutėmis pažaisti suspėsite, trąšų žemės pagerinimui pakanka. Pradžioje pasidarbuosite kiek šalies labui. Pakirsite šiek tiek miško, pabraidysite truputį kasyklose ligi juosmens, pabūvosite, balandėli, 70-oje paralelėje . . . Juk visa tai įdomu! "Gyvensite", kaip pas mus sakoma. Jūs dar nemokate kalbėti "mūsų" kalba. Nežinote lagerinių išsireiškimų, atsiradusių ten už poliaus. Išgirsite! Tapsite "plonutis, skardutis ir permatomas . . . su stačiom ausytėm! Vaikštinėsite lyg virtas makaroniukas! — nusikvatojo generolas. — Bet dirbsite! Badas privers!

Mes sėdėjome tylėdami. Gal*voje ūžė. Iš bejėgio pykčio del*nai prakaitavo.

— Mums reikalinga statyba, pulkininke Krasnovai! O iš kur gauti rankų? Iš pakaruokliukų ir užsimerkėlių naudos nėra. Laikai pasikeitė. Sušaudymai — tik retais atvejais. Mums reikalingos neapmokamos darbo *rankos! Dvidešimt penkerius* metus laukėme džiaugsmingo susitikimo su jumis. Pakankamai jūs ten liežuviu malėte, vesdami jaunimą iš tiesaus kelio.

Merkulovas kiek pavargo po savo monologo. Kaktoje iššoko stora gysla, akys pasidarė perveriančiai aštrios, kaip neapykantos gylys.

— Išsigandote? . . . Ko? Darbo? O pagaliau . . . Ką čia bekalbėti. Nei jūs tikite mano žodžiu, nei aš jūsų. Man jūs tik baltieji banditai, o aš jums — raudonasis chamas! Vienok pergalė mūsų — raudonųjų! Ir 1920 m., ir dabar. Jėga mūsų pusėje. Mes *nepuoselėjame vilties, kad* mums pavyks perauklėti Krasnovą į nuolankią sovietinę avelę. Meilė mums jumyse niekad nesuliepsnos, bet mes priversime jus dirbti komunizmui, jo statybai, ir tai bus pats geriausias moralinis pasitenkinimas.

Merkulovas nutilo, savo įžūlų žvilgsnį nukreipdamas į tėvą.

— Kam toks ilgas įžanginis žodis? — tarė tėvas. — Aš Jus puikiausiai suprantu ir be paaiškinimų, pone generole! Beviltiška padėtis man visai aiški. Mudu su sūnumi esame kariai. Abu kariavome, abu susitikinėjome su mirtimi akis į akį. Mums visiškai vistiek, kurioje paralelėje, 70-je, ar 100-je, ji užsimos dalgiu. Aš save smerkiu tik dėl vieno dalyko: kodėl aš pasitikėjau anglais!? Vienok, galvą nuėmus . . .

— Kad gi tai būtų tik mirtis, — nusijuokė Merkulovas. — Meskite tuos garsius apie "kario mirtį" žodžius. Tai atgyvenęs barškalas. Mirtis praėjo pro šalį, jūsų net nepastebėjusi! Bet kad jūs pasitikėjote anglais, tai tikra kvailystė! Juk tai istoriniai "pirkliai".

(Gen. Merkulovas 1954 m. buvo pakartas Lubiankos kalėjime, Maskvoje).

Vertė Petras Oškinis

Valstybė, unijos, korporacijos

Kas kaltas dėl infliacijos, siaučiančios laisvo ūkio kraštuose?

B. VAIČAITIS

Trys didieji — valstybė, organizuoti darbininkai ir didžiulės bendrovės vienas kitą kaltina dėl infliacijos ir kitų krašto ūkio negalavimų. Laisvo ūkio kraštuose kainos nustatomos paklausos ir pasiūlos dėsniu. Jeigu daugiau prekių metama į rinką, negu jų tuo metu reikalaujama, prekių kainos krinta; jeigu daugiau prekių klausiama, negu pristatoma rinkon, jų kainos kyla.

Prekių kiekiui vis didėjant, praėjus tam tikram laikotarpiui, paklausa atsilieka ir susidaro prekių perteklius. Gamybą tenka siaurinti, pasireiškia nedarbas, perkamoji visuomenės galia krašte sumažėja ir kyla krizė.

Per paskutinį dvidešimtmetį darbininkų unijos taip išaugo, kad jos savo jėga beveik susilygino su valstybės valdžia ir su korporacijų kapitalo jėga. Laisvo ūkio kraštuose tie trys didieji konkuruoja, norėdami prasiveržti į augštesnę pakopą tarp kitų socialinių grupių.

Organizuotų darbininkų unijos atsirado ir išaugo kaip ginklas prieš organizuotą privatų kapitalą, darbdavių sąjungas, kad streikų pagalba išsikovotų geresnes darbo sąlygas ir didesnius atlyginimus iš privačių korporacijų. Dar tik praėjusiame dešimtmetyje unijų vadai kreipdavosi į darbininkus šūkiu: gaminkite daugiau; bendrovės pelnui padidėjus, mes išreikalausime didesnį atlyginimą ir geresnes darbo sąlygas unijų nariams!

Išaugusios unijos ir susijungusios į federacijas, tą šūkį pakeitė kitu, būtent, spausti tol, kol iš akmens bus išspaustas kraujas. Pvz. Kanados paštininkų streikui užsitęsus, pašto ministeris B. Mackasey unijų vadams ir kariškai nusiteikusiems unijų nariams priminė, kad iš akmens kraujo išspausti negalima. Jeigu jie taip daro, tai kovoja prieš visuomenę ir visą kraštą. Nepakėlus našumo pašto organizacijoje, visuomenė turės iš savo turimų dolerių ir centų apmokėti padidintas paštininkų algas.

Iš 22.000 streikuojančių paštininkų tik 6.869 unijų nariai balsavo tęsti streiką toliau, nors tai nesuderinama su antiinfliacijos kontrolės nuostatais. Pašto skirstytojų unijų nariai, kurie balsavo už streiko nutraukimą, suprato, jog tai nėra darbininkų kova prieš darbdavį dėl pelno pasidalinimo, bet kova su pačia visuomene, su visu kraštu, kuriam jie privalo reikšti savo ištikimybę kaip krašto piliečiai. Jeigu pilis apgulta, jie turi kovoti pilies gynėjų eilėse.

Valdžios vaidmuo

Sekę paskutiniuosius penkerių metų ekonominius reiškinius, ekonomistai pradeda įžiūrėti ir kaltinti tris didžiuosius — valdžią, korporacijas ir unijas kaip didžiuosius infliacijos kaltininkus. Pažvelkime, kokią įtaką turi trys didieji į krašto ekonomiją. Valdžia turi rūpintis, kad jos kreditingumas būtų visuomenės akyse pilnas — be mažiausio krislelio, be mažiausio abejojimo. Ji savo pasižadėjimus privalo ištesėti ir biudžetą suvesti, nedaugindama popierinių pinigų paskolomis. Kredito medis, kurį valstybė augina, pasak buvusio Amerikos finansininko, Alexander Hamiltono, privalo išlikti nepažeistas, nes valstybei absoliutus kreditingumas būtinas.

Sekant dabartinę finansinę politiką, vyriausybės kreditingumas visuomenės akyse mažėja metai iš metų. Valstybės skolos auga. Didelėm skolom apmokėti kasmet imamos dar didesnės paskolos, kurių nuošimtis didinamas, kad pritrauktų daugiau skolintojų. Su Kanados ir JAV valdžios ekonomine politika ekonomistai nesutinka ir kaltina vyriausybes didinant infliaciją savo neapdairia finansų politika. Vyriausybės kasmet brenda gilyn į skolas, mažindamos perkamąją pinigų galią, apgaudinėdamos savo skolintojus, įsiskolindamos vis daugiau visuomenei paskolos lakštų forma ir biudžetiniais deficitais. Nebūtas dalykas, kad taikos metu valdžia už paskolos lakštus vidutiniškai mokėtų 9.38% palūkanų skolintojams. Nežiūrint augštų palūkanų, valdžia savo skolintojus apstato 1.62%, nes infliacija šiais metais sieks 11% (11% — 9.38% = 1.62%).

Amerikos doleris, garbingai išsilaikęs per visas krizes ir karus, remdamas vyriausybes kritiškiausiais momentais per beveik du šimtmečius, — pradeda tapti paprastu mažaverčiu popieriniu pinigu, banko nota.

Kanados dolerio garbė dar labiau pažeista, nes vyriausybė numato šių metų biudžete deficito apie 6 bilijonus dolerių. Užsienio prekybos balansas šiais metais duos per 6 bilijonus nuostolio, nes Kanados gaminiai dėl augštų kainų mažai perkami užsieniuose.

Kanados ūkio planuotojai dar turi du lieptus, kurie veda į jo atkutimą: griežtos antiinfliacijos kontrolės įvedimą ir milžiniškuose Kanados plotuose naujų energijos šaltinių atradimą, iš kur galėtų šį kontinentą aprūpinti pigia energija.

JAV-ės, sustabdžius karą Vietname, savo ginklus parduoda arabų kraštams. Dėlto šiemet užsienio prekybos balansas bus suvestas su pelnu.

Kanada, keldama savo gaminių kainas ir valdžios bei savivaldybių tarnautojų atlyginimus augščiau, negu JAV-se, pati išsibraukė iš konkurentų sąrašo pasaulinėje rinkoje.

Palyginimas su Lietuva

Taip susiklosčius Kanados ūkio politikai, vyriausybė griebėsi kontrolės, siekdama atitiesti krašto ekonomiją, kol yra vilčių.

Tokių momentų buvo ir nepriklausomos Lietuvos laikais, bet priežastys buvo kitos — ne blogas krašto ekonomijos planavimas, bet politinis krašto apsupimas. Lietuvos pietų ir rytų siena buvo uždaryta per 20 metų dėl karo stovio su Lenkija. Politinėms aplinkybėms susidėjus, prieš II D. karą, didžiosios krizės pabaigoje, Vokietija nutraukė prekybinius santykius su Lietuva.

Santykiai su Latvija buvo visą laiką draugiški, bet abiejuose kraštuose buvo panaši žemės ūkio produktų gamyba, todėl prekybiniai mainai buvo silpni. Pramonės gaminiai ir ūkiui reikalinga energija buvo perkama užsienyje, daugiausia Vokietijoje. Tuo laiku buvo pradėti tiesti nauji keliai bei statyti I D. karo metu apgriauti tiltai ir mokyklos. Žemės ūkio gaminių kainoms kritus, nebuvo įmanoma išbalansuoti užsienio prekybos importo nei gauti lėšų valdžios aparatui apmokėti. Valdžia griebėsi griežtų priemonių lito vertei išlaikyti — įvedė krašto ekonomijos kontrolę. Buvo išleisti du įstatymai: vienas valstybės biudžetui subalansuoti, kitas darbo pajamų mokesčiui įvesti. Pastarasis buvo taikomas privačioms įmonėms ir laisvoms profesijoms — gydytojams, advokatams ir panašiai.

Išgelbėtas litas tapo pastoviausiu pasaulyje pinigu — buvo kotiruojamas pasaulinėse pinigų biržose iki pat II D. karo, kai, Sov. Sąjungai okupavus Lietuvą, buvo iškeistas į paprastą popierinį rublį, kuris pasaulinėje pinigų rinkoje neturi jokios vertės.

Tas pavyzdys rodo, kad kontrolė, tinkamai panaudota, visuomenei pritariant, gali išgelbėti krašto ekonomiją nuo pakrikimo, jeigu laiku sustabdomos pinigų spausdinimo mašinos.

Darbininkų unijos

Antras veiksnys iš trijų didžiųjų, kuris didina infliaciją, yra darbininkų unijos. Jos atsirado organizuojantis darbininkams kovai prieš organizuotą darbdavį, privatų kapitalą, susijungusį į didžiules korporacijas, ekonomistų vadinamas darbdavių trestais. Darbininkų unijos gavo teisę tikrinti korporacijų pelnus ir reikalauti darbininkams didesnio atlyginimo, jeigu bendrovė turi didelį pelną. Ginčui kilus dėl atlyginimų pakėlimo, unijos skelbia streikus. Plečiant darbininkų teises, ir valstybės darbininkai bei tarnautojai įsteigė unijas. Kanados unijos apima 45% visų dirbančiųjų.

Unijų vadai, turėdami savo rankose didelę organizuotą jėgą, pradeda diktuoti neorganizuotai visuomenės daliai ir pačiai valdžiai savo reikalavimus, nesuderinamus su viso krašto ūkio politika. Kanados pašto ministeris B. Mackasey teisingai nurodė, kad pašto unijų vadai kovoja ne prieš darbdavį, bet prieš pačią Kanadą, norėdami gauti didesnę pyrago dalį kitų socialinių grupių sąskaiton. Unijų vadai tikino savo narius, kad jie iš akmens kraują išspaus.

Ekonomikos principas yra aiškus — nepakėlus produkcijos, nepagerinus mechanizacijos, negalima pagaminti daugiau gėrybių iš esamos medžiagos.

(Bus daugiau)

LIUCIJA GRIŠONIENĖ, Lietuvos atstovo P. Amerikai žmona, prie lietuvių suaukotų rodinių Montevideo mieste, Urugvajuje, kur 1975 m. pabaigoje buvo surengta tautybių mugė, globojama valstybės prezidento žmonos. Lietuvių skyriaus rodiniai turėjo didelį pasisekimą — buvo noriai perkami. Už juos gauta 2.100.000 senųjų pezų pelno. Parodoje plevėsavo Lietuvos trispalvė ir buvo išstatytas didelis medinis Lietuvos žemėlapis. Be to, nemokamai buvo dalinami žurnalai ispanų kalba apie Baltijos kraštų pavergimą

Viena diena Vilniuje

Amžiai bėgs, mūsų nebebus, bet Vilnius tebestovės — rašė B. Sruoga savo poemoj "Gedimino sapnas".

Tarp Antakalnio žaliųjų šlaitų iškyla trys Šv. Petro ir Povilo šventovės bokštai, papuošti kukliais kryžiais. Augšta, mūrinė siena slepia ją nuo triukšmingo gatvės judėjimo. Prieš pat šventovę susikerta iš keturių pusių miesto judėjimas: eismo ratas nukreipia per Neries tiltą vykstančius į Žirmūnus, Ukmergę.

Šv. Petro ir Povilo šventovė statyta M. Paco 16 šimtmečio pabaigoje. Turtinga Pacų šeima nutarė įamžinti savo šeimos vardą religiniu pastatu. Radvilų šeimai pasitraukus iš vadovaujamų valstybės vietų, D. L. Kunigaikštijoj ėmė vyrauti Lietuvos Pacų šeima. Per visą 17 šimtmetį ji užėmė augščiausias valdžios vietas. Jiems teko kariauti su švedais (30 metų kare), vyti rusus iš Vilniaus (1665) ir dalyvauti J. Sobieskio žygyje prieš turkus prie Vienos. Mykolas Pacas mirė 1682 m., jo brolis, buvęs valstybės kancleris K. Pacas (pastatė Pažaislio vienuolyną) mirė 1684 m. Po jų mirties 18 šimtmetyje iškilo Sapiegų šeima, užimdama pagrindines valdžios vietas Lietuvoje.

Pacai pakvietė iš Lenkijos architektą J. Zaorą, iš Italijos — freskų ir statulų menininkus P. Perty ir G. Gali. Jiem vadovaujant, šventovės statyba užtruko iki 1701 m. Kas buvo sukurta, išliko iki šių laikų kaip puikiausias barokinio stiliaus pavyzdys Rytų Europoje.

Į šventorių įeinama pro geležinius, išpuoštus vartus. Šventoriaus mūro sienoje daug nišų. Portalines šventovės duris puošia Pacų šeimos herbas ir kolonos. Augščiau, prie balkoninio lango šonuose, dvi statulos — šv. Augustino ir šv. Stanislovo. Ant šventovės slenkščio, pagal paties Paco pageidavimą įrašas: "Hic jacet Pac peccator" (Čia guli nusidėjėlis Pacas). Įrašas primena visiems trumpo žmogaus gyvenimo trapumą. Už durų, kairėje pusėje, didžiuliai kazokų būgnai, skirti skelbti vyriausiojo karo vado, lauko hetmano M. Paco įsakymams, kad susirinktų kariuomenė ir vykdytų kovos uždavinius.

Už prieangio šventovė padalinta į tris navas. Pagrindinėj navoj kabo šv. Petro laivas — žibinto pavidalo. Didžiojo puošnaus altoriaus Pacai neįrengė. Dabar čia pastatytas iš katedros perkeltas šv. Kazimiero karstas, savo puošnumu neišsiskiriąs iš bendros aplinkos. Tai primena visiems, kad komunistinės valdžios potvarkiams turi paklusti ir šventieji. Skersinėje navoje yra įrengti altoriai ir sudaro su pagrindine nava kryžiaus formos pastatą.

Visas šventovės vidus išpuoštas barokinio stiliaus freskomis, figūromis, stilizuotais ornamentais. Ypač turtingumu pasižymi lubos. Siužetams imtos buitinės, mitologinės, filosofinės, biblinės ir kitokios scenos. Reljefinės figūros ir statulos sudaro vientisą vaizdų sceną. Čia gali pamatyti elgetą ir valdovą, šventuosius, riterius ir piemenis. Figūros viena kitą papildo, duoda prasmę ir pastatytos parinktose vietose. Prie pat durų vainikuota giltinė grąžina susižavėjusį žiūrovą į realybę, tarsi primindama, kad nesi meno galerijoje, bet šventovėje.

Šv. Augustino koplyčios arką puošia linksmos mergaičių galvutės. Skliaute labai realistiškai pavaizduota motina, maitinanti kūdikį. Karalienių koplyčios arkoje pagerbiamas karys invalidas, gaunąs už sunkų savo gyvenimą garbės vainiką. Karžygių koplyčios arką saugo karių globėjai — šv. Teodoras ir šv. Mauricijus. Marija Magdalena stovi viena; taip pat ir šv. Jonas Krikštytojas.

Šv. Mergelių koplyčios frontonas papuoštas mergaitės su avinėliu skulptūra. Sienų papuošime vyrauja vietos augalai, gėlės, vaisiai. Visi papuošimai duoda sienoms, luboms lengvumą ir puošnumą. Žmonių, žvėrių, žuvų figūros, angeliukai daro sienų erdvę gyvą. Freskos navų skliautuose juos praplečia, duoda daugiau erdvės, sutrumpina karnizinių papuošimų linijas. Melsvos spalvos dažai teikia lengvumą. Skulptūros ir papuošimai šviesos žaisme pagyvėja. Šviesa krenta iš šoninių langų. Kupolo apskritimas ir visų linijų subėgimas į centrą teikia dangaus tolumo vaizdą.

Šventovė dėl savo meninio grožio yra paskelbta architektūriniu paminklu, todėl turistai turi pirmenybę prieš maldininkus. Ne be reikalo šventovėje iškabinti turistams nurodymai: "neiti už altoriaus, nelipti į sakyklą, nesėsti į klausyklas".

Sunkiose sąlygose tenka Lietuvos tikintiesiems garbinti Augščiausiąjį. Nemirtingas Pacų pastatytas Dievo garbei pastatas pergyvens neramius laikus, nes čia jieško stiprybės, nusiraminimo prispaustieji ir pažemintieji, pagal Kristaus Evangelijos mintį. C.

Šv. Kazimiero šventovė Vilniuje, kurioje komunistai įrengė ateizmo muzėjų

Pranešimas iš jaunimo kongreso stovyklos

Kalėdos be sniego

GABIJA JUOZAPAVIČIŪTĖ

Susirinko arti 350 stovyklauti Villa Maristoje, Pilar miestelyje netoli Buenos Aires, Argentinoje. Tai gražiai įrengtos patalpos rekolekcijoms, stovykloms, studijoms. Nors mieste Kalėdų metu buvo daug neramumų, stovykloje dalyvavusieji tos įtampos nejautė. Buvo šilta, ramu ir vyravo gyva, nuoširdi nuotaika.

Iš viso suvažiavo stovyklauti jaunimas iš 10 kraštų: Argentinos, Australijos, Brazilijos, Urugvajaus, Kolumbijos, Venecuelos, Vokietijos, Kanados, JAV, ir Švedijos (viena atstovė). Daug kas dar pasiliko mieste turistinėm kelionėm, taigi, iš viso užsieniečių suvažiavo arti 500! Tai masinis skaičius, su kuriuo nelengva pirmą kartą rengiantiems kongresą P. Amerikoje susitvarkyti. Daug kliūčių, vėlavimų, bet lietuvių rūpestis ir nuoširdumas viską nugalėjo.

Stovyklos vadovybėje vyravo P. Amerikos jaunimas, užimdamas pirmaujančias pareigas: stovyklos vadovas — kun. Antanas Saulaitis, Brazilija, pavaduotojas — Kęstutis Slotkus, Kolumbija, komendantas — Jonas Kunca, Argentina, administratorius — Alfredo Ruplėnas, Argentina, programos koordinatorė — Nelida Zavickaitė, Argetina, dvasios vadas — kun. V. Damijonaitis, Vokietija, tvarkdarys — Juozas Deveikis, Argentina, techninės komisijos vadovas — Jonas Baltrūnas, Argentina, informacija — Viktoras Barzdžius, Argentina, registracija — Nelida Burbaitė, Argentina, ryto temų bei pratybų koordinatorė — ses. Ignė Marijošiūtė, JAV.

Didžiausią įspūdį stovyklaujantiems padarė stovykloje visų kartu atšvęstos Kūčios ir Kalėdos. Kaip Antanas Saulaitis minėjo, čia mes atrandame savo antrąją šeimą — lietuviškąją šeimą, kuri mus jungė, nors ir buvome toli nuo asmeninių savo šeimų. Visi dalinosi iš Lietuvos atvežtomis plotkelėmis. Nors buvo pageidauta, dėl laiko stokos, kad sveikintųsi tik su artčiau sėdinčiais kaimynais, tačiau visi spontaniškai pakilo nuo stalų ir visi 400 asmenų su visais pasidalino plotkelėmis! Staltiesės buvo uždengtos ant šieno sluogsnio. Visi traukė šiaudus ir žiūrėjo kas ilgiau gyvens. Buvo ir prėskučių, aguonų pieno, kisieliaus, žuvelių. Elena Bradūnaitė Kūčių dienos popietę skaitė paskaitą apie senovės lietuvių Kūčių papročius, kuriuos stovyklautojai tą vakarą turėjo progos įgyvendinti.

Aikštę puošė lietuviškais šiaudinukais padabinta eglutė su prakartėle. Kūčias pradėjo Danutė Bankaitytė kanklių muzika. Po vakarienės arkliuko traukiamame vežimėlyje atvyko ir Kalėdų senelis iš pietų ašigalio su savo palydovais nykštukais, kurie padėjo jam išdalinti iš įvairių kraštų atvežtas dovanėles. Buvo progos artimiau susipažinti su dovanėlės davėju iš kito krašto nueinant jam padėkoti. Nuaidėjo daug lietuviškų, ispaniškų ir angliškų kalėdinių giesmių. Nors kaikurie iš šiaurės kraštų pasigedo sniego ir komercinės Kalėdų nuotaikos, visdėlto paprastai ir su šiluma atšvęstos Kūčios bei Kalėdos ilgai liks visų atmintyje.

Stovyklos metu vyko fotografijų paroda. Buvo daug fotografijų, ypač iš Lietuvos. Pirmąją premiją foto parodoje laimėjo **Dana Blauzdžiūnaitė** iš Montrealio, Kanados.

Kraštų pristatyme didelio dėmesio susilaukė Kanados krašto pranešimas, puikiai paruoštas Jūratės Šeškutės, Lado Giriūno ir Danos Blauzdžiūnaitės su skaidrėmis. Pranešimas buvo kartotas ir Sao Paulo mieste sausio 4 d. per Kanados koncertą su "Baltijos" ansambliu.

Nuogirdos apie "Neramias dienas"

A. KALNIUS

Jau geras mėnuo praėjo, kai pasirodė Jono Matuilonio "Neramios dienos", bet Toronte ramu: nei dangus įgriuvo, nei žemė sudrebėjo, nei perkūnas niekur neskėlė. Streikai vyksta, kaip vykę, valdžia savo parapijiečius melžia po senovei, reumatizmas kaulus laužęs nepaliovė, tik "kidnapijos" pastogėse neramios dienos pailgėjo.

Betgi negalima sakyti, kad ši knyga nugarmėjo į tamsybes be jokio ženklo. Ne, nė viena jų ten nepateko. Nemaža jų jau guli ant rašomųjų stalų, kitos ant lentynų, o dalis, susikuitusi kamputyje, laukia, kada kas nors išties ranką ir į jas. O žmonės jau šneka, jau komentuoja, kritikuoja ir ginčijasi.

Nugirdęs vieną kitą jų nuomonę, bandysiu perduoti ir šio laikraščio skaitytojams. Mat, kai žmonės apie knygą kalba ir ją vertina vienaip ar kitaip, reiškia ji verta dėmesio.

Štai, ką aš apie ją nugirdau.

— Et, geriau su ta knyga visai neprasidėti, — buvo pats pirmasis nugirstas linkėjimas, kai ji dar tebeplūduriavo užuominų pasauly.

— Aš jos neskaitysiu, — tai buvo tik mandagus paraginimas šio piliečio "nebaderiuoti".

— Šitai knygai, atrodo, trūks intelektualinio polėkio. Bet, žinoma, ją perskaičius, nuomonė gali ir pasikeisti. Hm?...

— Aš tos knygos laukiu nekantriai. Kad tik tas Matulionis nesugalvotų jos leidimą atidėti, — nerimavo vienas pensininkas.

— Pasakykite, kada ji išeis, aš noriu ją pirkti, — teiravosi kitas pensininkas. (Ar neįdomu?! Vienas jų už knygą sumokėjo net $20).

— Aš jos išplatinsiu 100 egzempliorių, — drąsino vyras iš Hamiltono.

— Perskaičiau Raštikį, perskaičiau Krupavičių ir Škirpą, o Matulionio kaip nėr, taip nėr. Pasakyk, kas čia darosi? — nervinosi lietuviškos knygos entuziastas.

— Kiek prikalbėta, kiek prirašyta, tiek ir primeluota... — ištarė kitas.

P a g a l i a u ! Nepraėjo nė 50 metų, ir ji skausmingai užgimė. Daug kas ją jau perskaitė, daug kas dar tik pradėjo ir po keleto puslapių pagarbiai užvožė, nė amen nepasakę. Na, bet knygai išėjus žmonės nenutilo.

— Graži knyga, didelė ir sunki, kaip akmuo, bet... kažin ar ją kas nors skaitys? — liūdnai prabilo mano šventadienių draugas. Jo nuomonė man buvo įdomi, nes jis anais tarėjų metais Lietuvoje ėjo svarbias administracines pareigas, puikiai pažino Lietuvos gyvenimą periferijoje ir perprato vokiečių kėslus. Bet jisai greitai pastebėjo, kad aš iš jo laukiau lyg ir kitokios nuomonės. Taigi pasitaisė:

— Bet aš knygą dar vos tik pradėjau skaityti. — Aha, manau, palauksiu. Ir tik bene trečią sekmadienį jis plačiai šypsodamasis pradėjo:

— Puiki, vertinga, iš atsiminimų geriausia... Ne, dar ir Škirpos labai gera. Taigi, turime dvi geras atsiminimų knygas. Jei rašysi, primink skaitytojams, kad ji, tarp kita ko, yra ir pamokanti, kaip reikia dirbti savo kraštui. Ak, kiek pas mus nesutarimo, rietenų, vieni kitų niekinimo. Ir iš kokios "peklos" visa tai? Baisu. — Išsiskyrėm. Nuėjom savo keliais, ir aš savo draugui nė ačiū nepasakiau už įžvalgų žodį. Tik prie namų durų man toptelėjo mintis galvon: o kokiem galam aš jam turiu dėkoti? Tegul autorius dėkoja.

Bet mano draugas yra gerokai ir priekabus. Viena kartą, besidalinant įspūdžiais kažkuriuo klausimu, jisai surimtėjo ir paklausė:

— O iš kokios "pavietrės" tas Kalnius išdygo, kuris Matulionio knygą redagavo? Kokiem galam dar jo čia prireikė? — Nors labai norėjau būti pagerbtas, bet atvirai prisipažinau, kad aš Kalnium kartais tik pabūnu, tačiau jokių knygų neredaguoju.

— Tai ir gerai, — jis man atsakė.

Bet aš turiu dar ir daugiau draugų ir pažįstamų.

— Jau pradėjau skaityti Matulionio knygą ir užklupau nemalonią klaidą apie Latvijos prezidentą Ulmanį. Jo gyvenimo pabaiga yra nusakyta klaidingai, — man paskambino vienas istorikas, turbūt taip pat manydamas, kad aš šią knygą redagavau ir turėjau šią klaidą pastebėti. Aš pasiaiškinau, kad aš tik pagelbėjau sergančio autoriaus knygai išeiti į pasaulį, o Ulmanio istorijos aš nežinau. Bet ši labai mandagiai pareikšta pastaba man visdėlto parūpo.

— Man labai patinka skaityti prisiminimų knygas. Aš jų savo bibliotekoje esu sutelkęs nemažą kiekį. Bet pasakyk Matulioniui, kad jo "Neramias dienas" vertinu labiausiai. Tai didelis ir labai vertingas darbas. — Taip kalbėjo vienas teisininkas.

— Tai įdomus veikalas, kokio dar neteko skaityti. Gražiai išleistas, prasmingas viršelis. Nors istorikui bus sunkoka išsirinkti istorinę medžiagą, bet svarbu, kad bus ją iš ko išsirinkti, — kalbėjo vienas torontiečių visuomenininkų.

— Tai pačiai prasmei išreikšti kartais panaudoti net keli žodžiai. Jeigu vienu žodžiu pradėjai, tai juo ir varyk iki pat galo, — skundėsi vienas skaitytojas. Na, ir ginčykis tu su juo.

— Gyvas stilius, lengva skaityti, bet esama kalbos klaidų, — pareiškė vienas kuklus žmogus, o man buvo labai pikta, kad aš negalėjau jo tiesos nugincyti.

—...kad šitoj knygoj nieko gero nėra parašyta, — ėmė ginčytis vienas torontietis ir pasakė ko joje trūksta. Betgi nurodžius, kad visa tai knygoje tikrai yra, jis prisipažino, kad perskaitė knygos tik pradžią ir pabaigą.

— Tik ką užvožiau Matulionio knygą. Aprašymai teisingi. Veikalas istorijai, — trumpai ir drūtai pareiškė gen. Kubiliūno, pirmojo generalinio tarėjo, vienas artimiausių bendradarbių, kuris žinojo ne tik Matulionio, bet ir visų tarėjų rūpesčius bei matė jų pastangas, kaip geriau pasitarnauti savo kraštui. Pastaroji nuomonė pas mane atklydo iš antrųjų lūpų, kuriomis aš neabejoju.

Žinoma, tų nuomonių yra ir daugiau. Aš nugirdau tik mažą jų dalį. Ju yra ir geresnių, ir blogesnių, bet kitaip ir būti negali.

Pabaigai dar keletą žodžių norėčiau pridurti tiems, kurie skundėsi knygos brangumu. Štai buhalterija, kiek aš jos žinau: knygos atspausdinta 600. Apie 70 egzempliorių teks išdalinti nemokamai (redakcijom, kultūrinėm institucijom ir pan.). Knygos kaina — $15. Išlaidos: rinkykla, spaustuvė, platinimas (skaitant normalų platintojo uždarbį — 25%), įpakavimo priemonės, pašto išlaidos ir pan. — apie $9800. Iš šių duomenų bus lengva skaitytojui surasti autoriaus pelną.

MEDUS—
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BALTIEČIAI STUDENTAI

Leningrado augštosiose mokyklose studijuojantys baltiečiai 1948 m. įsteigė bendrą "Baltikumo" klubą, kurio pagrindinis tikslas — jungti baltiečius studentus, propaguoti lietuvių, latvių ir estų tautinę kultūrą susitikimais, vakarais, parodomis. 1975 m. klubui vadovavo Leningrado kino inžinierių instituto penktakursis Vidmantas Kazlauskas. Jo pateikiamais duomenimis, lietuvių sekcijos veikla ypač pagyvėjo nuo 1973 m. energingos vadovės Bronės Kiaušaitės dėka. Buvo suorganizuotas etnografinis lietuvių ansamblis, kuriam programos scenarijų paruošė N. Krupskajos kultūros instituto studentė Irena Bartkėnaitė. Didžioji šio ansamblio narių dalis jau yra grįžusi Lietuvon, bet ansamblis vis dar tęsia savo veiklą, talkon pasikvietęs estus ir latvius. 1974 m. "Baltikumo" klubas pradėjo organizuoti studijų pusiaukelės renginius, parūpindamas pusdiplomius studijas įpusėjusiems. Birželio mėnesį paįvairina Rasos šventė. Pernai rudenį nemažas dėmesys buvo skirtas M. K. Čiurlionio šimtosioms gimimo metinėms. Pasinaudodami iš Vilniaus gautu filmu, kūrinių reprodukcijomis bei skaidrėmis, "Baltikumo" atstovai lankė Leningrado studentų bendrabučius, stengėsi juos supažindinti su M. K. Čiurlioniu. Yra kilusi mintis surengti "Baltikumo", Lietuvos, Latvijos ir Estijos universitetų bendrą festivalį, bet trūksta didesnių patalpų. Pasak klubo vadovo V. Kazlausko, festivalį nėra būtina rengti Leningrade. Jis šiemet galėtų įvykti Tartu mieste ar Vilniuje.

LINOTIPININKŲ KONKURSAS

Kauno V. Mickevičiaus-Kapsuko spaustuvėje buvo surengtas geriausių Lietuvos linotipininkų konkursas, susilaukęs 18 dalyvių iš miestų ir rajonų. Jiems reikėjo surinkti apie 100 eilučių sudėtingo teksto, atsakyti į tris klausimus, liečiančius raidžių rinkimo technologiją, linotipo aptarnavimą, saugaus darbo taisykles. Respublikinių spaustuvių grupėje I vietą laimėjo "Vaizdo" atstovas Henrikas Klajumas, greičiausiai surinkęs tekstą, II — jokios klaidos nepadaręs Vytautas Staškevičius iš V. Kapsuko-Mickevičiaus sapustuvės, III — "Pergalės" linotipininkas Vytautas Sviščiauskas. Atskiroje grupėje varžėsi rajoninių spaustuvių darbuotojai. Čia I vieta teko Gediminui Junevičiui iš Kapsuku pavadintos Marijampolės, II — Aleksui Dūdai iš Anykščių, III — Jadvygai Vaisietienei iš Salčininkų. Geriausia jaunąja linotipininke vertintojai pripažino Genutę Kuzmickaitę iš Prienų. Visi konkurso dalyviai apdovanoti diplomais, laimėtojai — piniginėmis premijomis.

GERIAUSIEJI SPORTININKAI

Laikraštis "Sportas" specialia anketa kasmet išryškina labiausiai pasižymėjusius Lietuvos sportininkus. 1976 m. išvakarėse tai buvo atlikta jau dvidešimtą kartą. Laikraščio skaitytojai ir sporto mėgėjai geriausiu 1975 m. sportininku pripažino kaunietį savigynos imtynių čempijoną Česlovą Jezerską. Į geriausiųjų sportininkų dešimtuką išrinkti: 1. Č. Jezerskas, 2. pasaulinis irklavimo čempijonas vilnietis Vladas Česiūnas, 3. vilnietė irkluotoja Genovaitė Ramoškienė, 4. vilnietė krepšininkė Angelė Rupšienė, 5. kaunietis irkluotojas Vytautas Butkus, 6. kaunietė irkluotoja Eleonora Kaminskaitė, 7. vilnietis irkluotojas Antanas Čikotas, 8. šilutiškis sunkiosios atletikos atstovas Bronius Mačernis, 9. vilnietis automobilistas Stasys Brundza, 10. kaunietis automobilistas Kastytis Girdauskas. Lietuvos Futbolo Federacija ir "Vakarinių Naujienų" laikraščio redakcija geriausiu futbolininku išrinko "Žalgirio" komandos puolėją Vytautą Dirmeikį. Geriausiomis vyrų ir moterų komandomis sporto žurnalistai pripažino Kauno "Žalgirio" krepšininkus ir Vilniaus "Žalgirio" moterų akademinio irklavimo aštuonvietės įgulą.

MEDŽIOKLINIAI ŠAUTUVAI

Vidaus reikalų ministerijos skyriaus viršininko pavaduotojas J. Vižinis "Valstiečių Laikraščio" gruodžio 30 d. laidoje skaitytojus supažindina su nauja medžioklinių šautuvų registravimo tvarka, priimta 1975 m. rugpjūčio 8 d. J. Vižinis informuoja: "Sutinkamai su šiuo nutarimu medžiokliniai šautuvai gyventojams parduodami tik vidaus reikalų organams leidus ir pateikiant medžiotojo bilietą. Pilietis, įsigijęs medžioklinį šautuvą, privalo jį per mėnesį laiko nuo įsigijimo dienos užregistruoti vidaus reikalų organuose pagal gyvenamąją vietą. Tokie šautuvai ateityje bus perregistruojami vieną kartą per trejus metus..." Už registravimą imami 3 rubliai, už perregistravimą — rublis. Lietuvoje dabar yra apie 20.000 medžiotojų ir apie 25.000 medžioklinių šautuvų. Pagal minėtąjį nutarimą, visi prieš 1975 m. rugpjūčio 8 d. įvairiais būdais įsigyti medžiokliniai šautuvai turi būti užregistruoti milicijoje iki 1977 m. sausio 1 d. Registracija jau pradėta š.m. sausio 1 d. Šautuvus užregistravusiems asmenims bus išduoti leidimai jiems laikyti. Neturintieji medžiotojų bilietų leidimus gaus su pastaba: "Be teisės medžioti". Negavusieji leidimų šautuvus per mėnesį laiko turės atiduoti komiso parduotuvėms. Šautuvus draudžiama parduoti arba padovanoti kitiems asmenims be milicijos sutikimo.

"MOSKVIČIAUS" RATAI

Kaune įvykęs teismas paskyrė trejus metus kalėjimo pasvaliečiui Petrui Vasiliauskui, dvejus metus — pakruojiečiui Vizgirdui Magelinskui ir vienerius metus — kauniečiui Vytui Magelinskui. Šios bausmės jie susilaukė už du "Moskvičiaus" ratus, kurie oficialiai tėra verti 75 rublius. Pasirodo, V. Magelinskas turėjo "Moskvičių" su dviem visiškai susidėvėjusiom padangom. Joms pakeisti ši trijulė pavogė aikštėje pastatyto kito "Moskvičiaus" du ratus. O vogti juos, matyt, privertė nuolatinis automobilių dalių trūkumas parduotuvėse. Dėl šios vagystės jie atsidūrė už grotų. Iš V. Magelinsko buvo konfiskuotas ir jo "Moskvičius" susidėvėjusiom padangom. V. Kst.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba, susirinkusi posėdžio. Iš kairės: vicepirm. dr. V. Kvedaras, parengimų vadovas K. Mikšys, pirm. L. Skripkutė, Tautos Fondo atstovybės pirm. Alf. Patamsis; sėdi: sekr. Vyt. Zubas, ižd. O. Stasiulis

Nuotr. K. M.

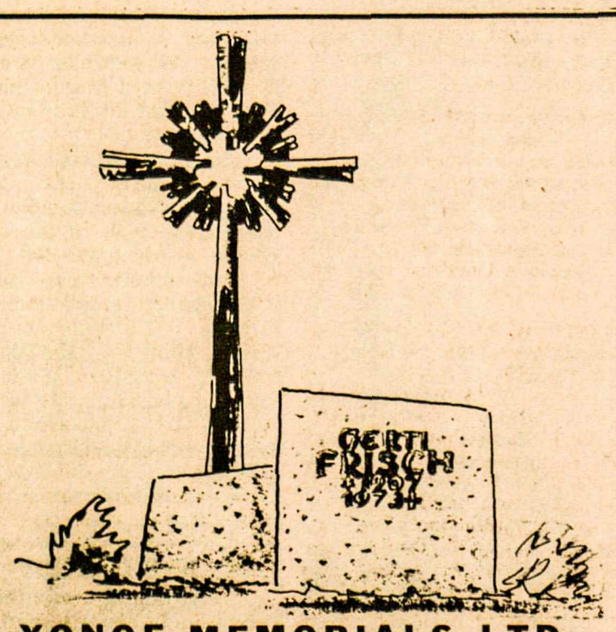

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Pašventinus St. Petersburg, Florida, tautinę "Palangos" jūrų šaulių vėliavą. Iš kairės pirmoje eilėje: M. Baranauskienė, A. Gataveckienė, M. Makarenkienė; antroje eilėje: J. Baranauskienė, kun. T. Degutis, OFM, pirm. V. Baranauskas, prel. J. Balkūnas, Lee Albee, O. Melvydienė; trečioje eilėje: vietinis, P. Jonikas, I. Errett, L. Errett, A. Melvydas, V. Kulbokienė, J. Revas, B. Adler, E. Albee

Tillsonburgo Medžiotojų-Meškeriotojų Klubas "Vilkas" ir DLK Gedimino Delhi šaulių kuopa kviečia visus atsilankyti

į TRADICINĮ ZUIKIŲ BALIŲ

sausio 31, šeštadienį, 7 v. vakaro, Tillsonburg Community Centre, 45 Hardy St.

PROGRAMOJE:
- *Windsoro tautinių šokių grupė*
- *Rožių valsas, turtinga loterija*
- *Šilta-šalta vakarienė: žvėriena, žuvis ir kt. nemokamai*
- *Įvairūs gėrimai • Gros geras "Continentals" orkestras*

Winnipeg, Manitoba

METINIS SUSIRINKIMAS IR NAUJA VALDYBA. KLB Winnipego apylinkės metiniame susirinkime 1975 m. gruodžio 7 d. buvo prisiminti kaikurie nesklandumai ir padaryti atitinkami nutarimai. Kodėl kilo nesklandumai?

Kai Winnipege buvo suruošta Folklorama, mūsų v-bos p-kas su vicepirmininku be valdybos posėdžio Miss Folklorama '74 pavadino vardu "Kaunas", nors "Folk Arts Council of Manitoba" pirm. Julius Koteles savo pareiškime pažymėjo, kad tautybės ateina su savo sostinių vardais. Mūsų sostinė Vilnius buvo pakeista Kaunu. Tai dar labiau klaidingą įspūdį folkloramos dalyviams — tūkstantinėms minioms. Sekančiais metais valdybos posėdyje buvo nutarta taisyti klaidą, bet nutarimas neįvykdytas. Leidinyje "Folklorama '75 Festival of the Nations" 10-me puslapyje buvo įdėta fotografija ne tų metų "Miss Lithuania", bet praėjusių metų "Miss Kaunas". Tai dar labiau sukiršino visuomenę. Spaudoje pasipylė kaltinimai visai Winnipego apyl. valdybai.

1975 m. gegužės 18 d., tuojau po pamaldų, įvyko Motinos Dienos minėjimas. Programai pasibaigus, savanoris-kūrėjas P. Liaukevičius dėl Lietuvos tautinių reikalų pažeidimo apkaltino valdybą ir prašė pasiaiškinimo. Kilo ginčai ir triukšmas. Valdybos sekretorius Br. Vaičaitis įteikė savo atsistatydinimo pareiškimą, be kitko sakydamas: "Mano supratimu, tokia valdyba negali toliau atstovauti lietuvių bendruomenei, jeigu pati netiki į lietuvių tautos ateitį". Susirinkusieji pareiškė valdybai nepasitikėjimą, reikalavo šaukti visuotinį narių susirinkimą ir rinkti naują valdybą. Pirm. J. Grabys pranešė, kad visuotinis narių susirinkimas bus šaukiamas 1975 m. birželio 8 d. tuojau po pamaldų.

Į tą visuotinį susirinkimą atvyko kr. valdybos atstovas dr. S. Čepas, buvęs KLB krašto valdybos p-kas, kurį mūsų v-bos pirm. J. Grabys pakvietė susirinkimui pirmininkauti. Neminint visų karštų ginčų bei "krikšto", surandama modus vivendi, ir dr. S. Čepas savo gražioje kalboje susirinkimui pasiūlė palikti valdybą iki jos kadencijos pabaigos. Taip ir buvo nubalsuota.

1975 m. gruodžio 7 d. sušauktas metinis susirinkimas. Prisirinko pilnutėlė lietuvių parapijos salė. Susirinkimui pirmininkavo K. Strikaitis, sekretoriavo Br. Vaičaitis. Po v-bos pranešimų prasidėjo klausimai ir diskusijos. Publikai gerai įkaitus, Br. Vaičaitis pasiūlė rezoliuciją: "Ateityje, ruošiant folkloramą arba kitokį tautybių pasirodymą, Winnipego Lietuvių B-nės visuotinis narių susirinkimas įpareigoja B-nės valdybas lietuvių paviljoną pavadinti Lietuvos sostinės vardu Vilnius. Nutarimas privalomas visoms ateityje būsimoms valdyboms". Rezoliuciją antrino T. Lukas. Ji vienbalsiai priimta. Už rezoliucijos priėmimą gana griežtai pasisakė Vl. Steponavičius, kuris 1919-20 m. buvo nepriklausomybės kovų dalyvis. Jis išsamiai nušvietė Vilniaus reikšmę lietuvių tautai, griežtai protestuodamas dėl pažeidimo buvusių savanorių-kūrėjų bei kitų kovotojų, praliejusių kraują kovose už Lietuvos sostinę Vilnių, kurį Želigovskis smurtu buvo nuo Lietuvos atplėšęs. Dar griežčiau pasisakė Vincas Januška, kuris nuo lenkų esąs nukentėjęs ir net sunkiai buvęs sužeistas.

Po to išrinkta nauja valdyba 1976 metams, kuri 1975 m. gruodžio 14 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Br. Vaičaitis, kaip gavęs daugiausia balsų, vicepirm. M. Sarauskas, sekr. — K. Strikaitis, ižd. — V. Rutkauskas, Tautos Fondo įgaliotinis J. Demereckas ir Vasario 16 gimnazijai remti būrelio bei Šalpos Fondo atstovas T. Lukas. Kandidate liko O. Jančiukienė. Taigi, visi v-bos nariai yra išrinkti visuotinio narių susirinkimo be jokių kombinacijų, be jokių kooptavimų bei pasirinkimo.

Naujasis v-bos pirm. Br. Vaičaitis yra baigęs Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. Lietuvoje visą laiką dirbo banke, o čia — įvairiose bendrovėse buhalteriu.

Vicepirm. M. Sarauskas yra baigęs Klaipėdoje Prekybos Institutą ir dirbo "Lietūkyje". Jo brolis plk. Sarauskas buvo komunistų sušaudytas Červenės miške. Kiti nariai jau seniai dirba valdybose, eidami įvairias pareigas. Naujoji valdyba Vasario 16 minėjimą nutarė rengti š.m. vasario 15 d. tuojau po pamaldų lietuvių parapijos salėje su atitinkama programa.

K. Strikaitis

- **Šeima be lietuviško laikraščio — židinys be tautinės ugnies**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) ... 6%
santaupas ... 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

St. Petersburg, Fla.

TORONTIEČIŲ IŠVYKA. Toronto jūrų šaulių kuopa "Baltija", pakviesta St. Petersburgo j.š. kuopos "Palanga", kuriai pirmininkauja Vikt. Baranauskas, 1975 m. gruodžio viduryje nuvyko į svečius. Vieni važiavo automobiliais, kiti skrido lėktuvais. Aerodrome pasitiko jau anksčiau ten savo darbovietės nusiųsta Lilija Lenauskienė. Ji automobiliu nuvežė mūsų grupę į naująją lietuvių pranciškonų būstinę, kurią šiuo metu tvarko kun. T. Degutis. Ten apsistojom ir radom žiemos metui apsigyvenusį prel. J. Balkūną. Tėvų pranciškonų namuose yra kambarių ir koplytėlė, kurioje telpa apie 30 asmenų. Nekartą ir mes turėjom progos dalyvauti joje atnašaujamose Mišiose. Norėjom joje atšvęsti ir Kalėdas, bet nepavyko, nes tai privataus pobūdžio koplyčia. Joje betgi buvo pašventinta tautinė "Palangos" kuopos vėliava. Apeigas atliko prel. J. Balkūnas. Taip pat buvo prisaikdinti 7 "Palangos" jūrų šauliai. Tai iškilmei buvo labai gražiai papuošta koplyčia daugiausia A. Gataveckienės ir M. Makarenkienės dėka. Vėliavos krikšto tėvais buvo Lee Albec ir Vikt. Baranauskas. Prisaikdino Toronto "Baltijos" pirm. P. Jonikas, protokolą surašė J. Revas. Liudininkais be šių pastarųjų pasirašė: M. Makarenkienė, A. Gataveckienė, A. Melvydas, O. Melvydienė.

Kūčias valgėm lietuvių klube drauge su 300 tautiečių. Kalėdų dieną buvome pakviesti pas "Palangos" moterų vadovę V. Kulbokienę. Vaišinomės atvirame ore ir deklamavome patriotinius eilėraščius. N. Metų dieną lankėmės pas "Palangos" pirm. Vikt. Baranauską, kuris ne tik gausiai vaišino, bet ir aprodė savo ginklų sandėlį bei šaudyklą. P. Baranauskienė yra taip pat šaulė, informacijos ir šaudymo vadovė.

Gražiai ir įdomiai praleidę Kalėdų šventes, grįžome į Torontą, kur radome gilią žiemą. St. Petersburgo jūrų šauliai vėl pakvietė mus į jų kuopos vėliavos šventinimą š.m. kovo mėnesį. "Palangos" šauliai pažadėjo atvykti į Torontą dalyvauti šaulių suvažiavime.

J. Revas

Delhi, Ontario

ZUIKIŲ BALIUS. Vietinė šaulių kuopa ir Tillsonburgo medžiotojų-meškeriotojų klubas "Vilkas" sausio 31, šeštadienį, 7 v.v., Tillsonburgo Community Centre salėje rengia metinį vakarą — zuikių balių, kurio meninę programą atliks Windsoro tautinių šokių grupė, dar nematyta mūsų apylinkėje. Be to, bus turtinga loterija, šilta-šalta vakarienė, įvairūs gėrimai. Šokiams gros "Continental" orkestras. Toronto "Varpo" choras, deja, negalės dalyvauti. K.

Sault Ste. Marie, Ontario

AUKOS TAUTOS FONDUI. 1975 m. laikotarpyje Tautos Fondui aukojo $25: Vl. Mockus; $20: Vitas Skaržinskas; $10: A. Balčiūnas, St. Druskis, J. Meškys, H. Matejušaitis, A. Rutkauskas, Ant. Skaržinskas; $7: Adlf. Žemaitis; $5: N. Aukštikalnis, R. Gasperas, A. Gasperas, R. Galinienė, Ign. Girdzevičius, Ign. Genys, St. Grigelaitis, J. Kvasčiauskas, Adlf. Motiejūnas, J. Malskis, J. Puteikis, P. Puteikis, J. Skardis, J. Skaržinskas, A. Skardžius, J. Valas, A. Vanagas, J. Žebraitis; $4: V. Jokumaitis, G. Poderys; $3: V. Kramilius, V. Vainutis; $2: J. Duoba, B. Dabulskis, V. Goldbergas, Br. Kaminskas, V. Liudavičius, A. Motūzas, J. Okmanas, J. Pareigienė, A. Petronis, M. Riauka, K. Šližys, Vincas Skaržinskas, J. Staškūnienė, B. Švilpa, Alf. Trakinskas, Pr. Umbrasas, K. Valius, V. Žurauskas.

Iš viso surinkta $252. Spaudai ir pašto ženklams išleista $20. TF atstovybei Kanadoje pasiųsta $232.

Dėkoju visiem tautiečiam už aukas Lietuvos laisvinimo darbams ir kartu pranešu, kad pasitraukiu iš TF įgaliotinio pareigų, nes dirbau ištisus šešerius metus.

St. Druskis,
TF Sault Ste. Marie
apylinkės įgaliotinis

St. Catharines, Ont.

APYLINKĖS VALDYBOS VEIKLA. KLB St. Catharines apylinkės v-ba 1975 m. gruodžio 21 d. Tėvų pranciškonų patalpose surengė Kalėdų eglutę šeštadieninės mokyklos ir kitiems lietuvių kolonijos vaikams. Nežiūrint blogo oro, tėveliai pasistengė vaikučius atvežti net iš tolimesnių vietovių, kaip Niagara Falls, N.Y. Pasirodžius Kalėdų seneliui, pirm. A. Ališauskienė pasveikino atvykusius ir pakvietė Nidą Zubrickaitę programos pranešėja. Malonu buvo klausyti gražiai parinktų eilėraščių, kuriuos deklamavo šeštadieninės mokyklos mokiniai: D. ir B. Laužonytės, P. Wrobel, D. R. Ruzgiai, R. Zubrickaitė, K. ir R. Liangai, D. Zubrickas. Pianinu paskambino D. ir B. Laužonytės, L. Laužonytė pagrojo akordeonu "Nemunėlį". Suvaidintas vaizdelis "Šventa naktis", kurį paruošė St. Zubrickienė. Labai tiko tos dienos nuotaikai Kalėdų giesmės, palydint K. Kuraitytei vargonais. Programai pasibaigus, Kalėdų senelis vaikučius apdovanojo saldumynais. Apylinkės valdybos pirmininkei padėkojus p. Gilienei ir St. Zubrickienei už programos paruošimą, Kalėdų senelis jas abi apdovanojo dovanėlėm ir vokeliais. Be to, tėvų komiteto pirm. P. J. Lianga įteikė dovanėles buvusioms mokytojoms už praeitų metų darbą.

Apyl. valdyba

Ontario

AUKOS TAUTOS FONDUI. 1975 m. laikotarpyje Tautos Fondui aukojo $25: Vl. Mockus; $20: Vitas Skaržinskas; $10: A. Balčiūnas, St. Druskis, J. Meškys, H. Matejušaitis, A. Rutkauskas, Ant. Skaržinskas; $7: Adlf. Žemaitis; $5: N. Aukštikalnis, R. Gasperas, A. Gasperas, R. Galinienė, Ign. Girdzevičius, Ign. Genys, St. Grigelaitis, J. Kvasčiauskas, Adlf. Motiejūnas, J. Malskis, J. Puteikis, P. Puteikis, J. Skardis, J. Skaržinskas, A. Skardžius, J. Valas, A. Vanagas, J. Žebraitis; $4: V. Jokumaitis, G. Poderys; $3: V. Kramilius, V. Vainutis; $2: J. Duoba, B. Dabulskis, V. Goldbergas, Br. Kaminskas, V. Liudavičius, A. Motūzas, J. Okmanas, J. Pareigienė, A. Petronis, M. Riauka, K. Šližys, Vincas Skaržinskas, J. Staškūnienė, B. Švilpa, Alf. Trakinskas, Pr. Umbrasas, K. Valius, V. Žurauskas.

Iš viso surinkta $252. Spaudai ir pašto ženklams išleista $20. TF atstovybei Kanadoje pasiųsta $232.

Dėkoju visiem tautiečiam už aukas Lietuvos laisvinimo darbams ir kartu pranešu, kad pasitraukiu iš TF įgaliotinio pareigų, nes dirbau ištisus šešerius metus.

St. Druskis,
TF Sault Ste. Marie
apylinkės įgaliotinis

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KLEVELANDO "DIRVOS" jubiliėjinis šešiasdešimtmečio spaudos balius įvyks slovėnų auditorijoje, 6417 St. Clair Ave., sausio 24, šeštadienį, 7 v.v. Meninę programą atliks R. Babicko vadovaujamas Klevelando vyrų oktetas su sol. Ir. Grigaliūnaite, poetas B. Gaidžiūnas ir Vl. Vijeikis iš Čikagos. Sudegus nuolatiniam pastatui, "Dirva" įsikūrė laikinėse patalpose 6116 St. Clair Ave. Korespondencijai yra paliktas senasis jos adresas: Dirva, P.O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103. Šiuo adresu siunčiamos prenumeratos, straipsniai ir korespondencijos.

LIETUVIŠKĄ KRYŽIŲ prie Dievo Apvaizdos šventovės Detroite pastatė Lietuvos vyčių 79-toji kuopa. Kryžius pagamintas pagal dail. V. K. Jonyno paruoštą projektą iš plieno ir aliuminio, kad nesubyrėtų po keleto metų. Plieninį kryžių puošia aliuminio Rūpintojėlis, saulės spinduliai ir Lietuvos Vytis. Kryžiaus planai ir pagaminimas kainavo $5.000. Jis pašventintas sausio 11 d., dalyvaujant vietiniam vyskupui J. Imesch.

"DARBININKO" PRANEŠIMU, buvusiam rež. Jonui Jurašui ir jo šeimai sutikti Niujorke jau organizuojamas komitetas. Apsigyventi Niujorke J. Jurašo šeima atvyks sausio pabaigoje ar vasario pradžioje.

SKAUTININKĄ ANTANĄ SAULAITĮ skautavimo auksinės sukakties proga pagerbė LSS brolija, seserija ir skautai akademikai Worcestery, Maironio Parko salėje. Pagrindinį žodį tarė A. Venclauskas, išryškindamas didelius sukaktuvininko darbus. Pasirodo, A. Saulaitis buvo lietuviškų kryžių pradininku skautų stovyklose, ėmėsi iniciatyvos ir karių kapams tvarkyti, aktyviai reiškėsi artimo pagalboje, įsijungdamas į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus veiklą. Jis taipgi ilgus metus Lietuvoje ir išeivijoje redagavo "Skautų Aidą", aktyviai dalyvauja LB veikloje, devynerius metus iš eilės eina Lietuvių Skautų Sąjungos tarybos pirmininko pareigas. Už nuopelnus A. Saulaitis yra apdovanotas "Geležinio Vilko" ir Gedimino ordinais. Sukaktuvininkas susilaukė labai gausių sveikintojų. Jų tarpe buvo ir Latvių Skautų Sąjungos tarybos pirm. O. Gaujanieks, įteikęs "Baltosios Lelijos" ordiną, latvių vyr. skautininkė Z. Gaujanieks. Lietuvių vardu sukaktuvininkui buvo įteiktas P. Jurkaus paruoštas adresas su 100 parašų, krivūlė ir padidinamasis stiklas, rengėjų vardu — dail. Igno litografija "Lithuania".

Urugvajus

MONTEVIDEO TAUTYBIŲ MUGĖJE, kurios pelnas buvo skirtas labdarai, savo skyrių turėjo ir lietuviai. Šią metinę parodą rengia ir globoja Urugvajaus prezidento žmona, talkinama užsienio diplomatų žmonų. Pagrindine lietuvių ryšininke buvo Lietuvos atstovo Anatolijaus Grišono žmona Liucija. Lietuvių skyrius pasižymėjo gausiais tautodailės dirbiniais, keramika, gėrimais, mediniu Lietuvos žemėlapiu. Šalia kitų valstybių vėliavų plevėsavo ir Lietuvos trispalvė. Su dabartinėmis Lietuvos problemomis lankytojus supažindino sovietų žiaurumus aprašantys žurnalai, dalinami parodoje. Lietuviškas skyrius turėjo 2.100.000 senųjų pezų pelno.

Argentina

LIETUVIŲ KATALIKIŲ DRAUGIJA BIRUTĖ Adrogue mieste atšventė 45 metų veiklos sukaktį. Iškilmė pradėta kaimyninėje koplyčioje kun. J. Petraičio atnašautomis Mišiomis ir progai pritaikytu pamokslu. Giedojo Temperley-Adrogue "Aušros" choras. Birutiečių namuose surengtose vaišėse jas sveikino Avellanedos Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Petraitis, "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ožinskas, "Laiko" administratorius P. Gudelevičius, "Aušros" choro vardu — S. Derenčius. Padėkos žodį jiems tarė draugijos pirm. U. Šilaikienė. Vaišėms ir programai vadovavo O. M. Burbaitė. Prieš pat Kalėdas birutietės surengė arbatėlę, kurios pelnas buvo skirtas jaunimo kongresui. Karšto oro kamuojamus lankytojus jos pavaišino lietuviška gira.

ŠV. CECILIJOS CHORAS savo metinę šventę rengia Šv. Cecilijos dieną. Praėjusioji kartu buvo ir choro veiklos 45 metų sukaktis, paminėta Buenos Aires priemiesčio Avellanedos Aušros Vartų šventovėje. Mišias atnašavo klebonas kun. J. Petraitis, o jų metu giedojo choras, diriguojamas P. Gudelevičiaus ir A. Mikučionio, vargonais palydimas E. Mikučionienės. Mirusieji choristai buvo prisiminti maldomis ir "Viešpaties Angelu" prie parapijos sodelyje esančio lietuviško kryžiaus. Šventė užbaigta bendromis Šv. Cecilijos choro vaišėmis mažojoj parapijos salėj. Sukakties proga chorą sveikino klebonas kun. J. Petraitis, ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas, Temperley-Adrogue "Aušros" choro vadovas I. Valantinavičius, dvisavaitraščio "Laikas" atstovė O. Kairelienė, Birutės Draugijos pirm. U. Šilaikienė ir choro pirm. B. Blumbergas. Šia proga taipgi buvo prisimintas miręs Šv. Cecilijos choro vadovas a.a. V. Rymavičius ir pakaito problema. Chorui dabar laikinai vadovauja P. Gudelevičius. ALOST pirm. A. Mičiūdas chorą pakvietė giedoti Vasario 16 pamaldose ir dainuoti minėjime salėje.

Australija

Į VIKTORIJOS GUBERNATORIAUS WINNEKE surengtą kalėdinį priėmimą, Viktorijos vyriausybei pasiūlius, buvo pakviesti čekų, latvių ir lietuvių bendruomenių pirmininkai su žmonomis. Lig šiol gubernatūron susirinkdavo tik australiškų organizacijų vadovai ir akademikai. Lietuviams priėmime atstovavo ALB Melburno apylinkės pirm. Alb. Pocius.

ALB MELBURNO APYLINKĖ atšventė 25 metų veiklos sukaktį. Minėjimas Lietuvių Namuose buvo pradėtas mirusių apylinkės narių pagerbimu, kun. Pr. Vaserio sukalbėta invokacija. Pagrindinį žodį tarė du ALB šios apylinkės pirmininkai: pirmasis — K. Mieldažys ir dabartinis — A. Pocius. Kalbėjo ir minėjime dalyvavęs ALB krašto valdybos pirm. A. Šimkus. Bendruomenę sveikino kaimyninių ALB apylinkių pirmininkai, vietinių organizacijų atstovai. Meninėje dalyje savo kūrybą skaitė prozininkas B. Zabiela ir poetas J. Mikštas. Šventė užbaigta vaišėmis.

Britanija

BERNELIŲ MIŠIAS Londono Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje laikė klebonas kun. J. Sakevičius. Dalyvavo daug parapijiečių, giedojo J. Černio vadovaujamas choras. Po pamaldų įvyko loterija ir kavutė parapijai paremti.

BENDRUS KALĖDINIUS PIETUS Londono Lietuvių Namuose suorganizavo jų administratorius K. Makūnas. Dalyvavo 26 asmenys, daugiausia viengungiai.

"EUROPOS LIETUVIO" pranešimu, Londono lenkai pagaliau surado vietą Katyno aukoms skirtam paminklui. Londono miesto Chelsea ir Kensingtono savivaldybės paminklą leido pastatyti Gunnersbury parko kapinėse, kur yra palaidota daug lenkų ir keletas lietuvių. Sovietų sušaudytiems lenkų karininkams skirtas paminklas bus 20 pėdų augščio juodo granito obeliskas su labai kukliu įrašu: "Katyn 1940". Tą įrašą puoš spygliuota viela apsuptas Lenkijos erelis, primenąs ir dabartinį Lenkijos pavergimą. Lenkai buvo planavę išsamesnį įrašą, bet jam negavo leidimo, nes Britanija nėra linkusi erzinti Sovietų Sąjungos.

P. B. VARKALA, DB Lietuvių Sąjungos narys, priklausantis šios organizacijos steigėjų gretoms, "Europos Lietuviui" ir "Nidos" leidyklai paaukojo 50 svarų, suprasdamas sunkią dabartinės spaudos būklę. "E. Lietuvis" 1976 m. prenumeratą buvo priverstas padidinti iki 8,50 svaro. Pernai ji buvo 5,50 svaro. Laikraštis neturi JAV ir Kanados lietuvių spaudai įprastų skelbimų. Net ir Londono bei kitų vietovių būsimieji parengimai skelbiami kaip pranešimai. Jie kartais garsinami keliuose numeriuose, o po to dažnais atvejais nėra tų renginių aprašymų. Nežinai, ar jie įvyko, ar galbūt ne. Prenumeratos pabranginimo klausimas buvo keltas vedamajame, nes jis problemą gali sudaryti pensininkams.

Vokietija

VLB MEMMINGENO APYLINKĖ, vadovaujama pirm. Kasparo Radzevičiaus, turi 75 pilnateisius narius, bet solidarumo įnašą moka tik 53. Apylinkės valdyba leidžia informacinį biuletenį, rengia tautinių švenčių ir Motinos Dienos minėjimus, Kalėdų eglutes, kurių programą atlieka savaitgalio mokyklos mokiniai. Praėjusią vasarą Memmingeno lietuvius aplankė kardinolas A. Samore. Lietuviškos pamaldos lietuviams katalikams laikomos kiekvieną sekmadienį, evangelikams — rečiau. Dėl mokytojos susirgimo lietuviškoji mokykla pernai rudenį turėjo nutraukti darbą. Stengiamasi jos veiklą atgaivinti. Kai Helsinkyje politikai rinkosi pasirašyti Europos saugumo konferencijos baigminio akto, Memmingeno baltiečiai pasiuntė telegramas Vakarų Vokietijos kancleriui Schmidtui, JAV prez. Fordui ir Vatikano atstovui Casaroli, prašydami šiuo aktu neįteisinti Baltijos kraštų įjungimo Sovietų Sąjungon.

Lenkija

NEPERIODINĖ "AUŠRA", leidžiama Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos, 1975 m. užbaigė su keturiais numeriais, liudijančiais, kad "Aušra" vis dar tebėra labai retas svečias pas Lenkijos lietuvius. Paskutiniame numeryje skaitytojus su LVK Draugijos centro valdybos VIII visumos posėdžiu supažindina straipsnis "Kultūrinis ir dvasinis lietuvių tautinės mažumos gyvenimas". Šiame numeryje taipgi rašoma apie Wroclavo dainų ir šokių ansamblio "Vilnelė" dešimtmečio minėjimą, Punsko lietuvių gimnazijos XV abiturientų laidą, Punsko kultūros namų surengtą Rasos šventę. M. K. Čiurlionio šimtosioms gimimo metinėms pateikiamas jo dukros D. Čiurlionytės-Zubovienės straipsnis "Meilė — tai stiprūs balti sparnai". J. Stoskeliūnas savo rašiniu skaitytojams primena vysk. M. Valančiaus šimtąsias mirties metines, A. Janikas — Kipro Petrausko 90-tąjį gimtadienį. Numerį papildo pluoštas poezijos, kalbos patarimai, kultūrinės žinios iš sovietų okupuotos Lietuvos.

ŽYMŲJĮ KALBININKĄ PALYDINT

Pluoštas atsiminimų apie a.a. Praną Skardžių, mirusį Amerikoje

P. LELIS

Prieš pat Kalėdų šventes 1975 m. gruodžio 18 d. Hot Springs, Ark., mirė žymiausias mūsų kalbininkas tremtyje prof. dr. Pr. Skardžius, palikęs liūdesyje savo žmoną Bronę, kartu ir visą lietuvišką visuomenę. Velionis buvo gilus kalbotyros mokslininkas, išvaręs plačią vagą lietuvių kultūros istorijoj.

Be abejonės, jo darbus ir nuopelnus aptars jo profesijos kolegos ir mokslininkai, aš paminėsiu čia tik trumpus jo gyvenimo biografinius bruožus ir kaip jo bendraklasis priminsiu šį tą iš gimnazijos laikų.

Velionis buvo gimęs 1899 m. kovo 26 d. Subačiaus miestelyje. Baigęs prad. mokyklą, 1912 m. įstojo į Panevėžio miesto keturklasę (gorodskoje). Baigęs dvi klases, mokslą turėjo nutraukti, nes kilus I D. karui mokykla buvo evakuota. Vokiečių okupacijos metu jis negalėjo lankyti Panevėžyje atidarytos lietuviškos gimnazijos dėl susisiekimo suvaržymo. 1919-1920 m. buvo neramūs — vyko laisvės kovos už nepriklausomybę. Tuo metu ir gimnazijoj buvo aštrios grumtynės tarp gimnazistų ateitininkų ir aušrininkų, nes pastarieji palaikė sovietinę valdžią. Gimnazijos direktorius kalbininkas J. Balčikonis nepajėgė tų aistrų suvaldyti. Aprimus kovoms su priešais, apsiramino ir gimnazija. Į gimnazijos suolus pradėjo grįžti gimnazistai kareiviu uniformose.

Po Nauju 1920 Metų mūsų penktoje klasėje atsirado ir Pr. Skardžius. Jis įstojo gimnazijon mokslo metų viduryje, pasiruošęs privačiai. Tuojau pastebėjom, kad jis lietuvių kalbą geriau už mus moka, nors klasėj buvo du žymesni lietuvių kalbos mokovai — J. Paukštelis ir V. Jakševičius (Alantas). Bet jie neužilgo persikėlė į Šiaulių gimnaziją. Lietuvių kalbą ir literatūra mums dėstė rašytoja G. Petkevičaitė-Bitė. Pr. Skardžius surado joje savo literatūriniams ir filosofiniams pašnekesiams geriausią partnerę. Klasėje buvo dar pora literatūrinių filosofu — J. Stanionis ir P. Pakarklis, nors pastarasis tuo metu laikėsi ateitininkų ideologijos. Iš jų pašnekesių mes mokėmės.

Vėliau, 1920-21 mokslo metais, šeštoje klasėje lietuvių kalbą ir literatūrą dėstė M. Grigonis, buvęs liaudies mokytojas rusu laikais. Jis buvo geras pedagogas, bet neturėjo platesnio literatūrinio ir filosofinio išsilavinimo, vengė su mūsų filosofais diskutuoti, bet Skardžiui rašydavo iš lietuviu kalbos vieton penkiukės šešiukę.

Tais mokslo metais į Panevėžio gimnaziją privažiavo daugiau suaugusių mokinių iš kitų gimnaziju — Biržų, Rokiškio, Utenos. Mūsų klasė pasidarė judriausia ir aktyviausia gimnazijoj dėlto, kad joje buvo nemažai jau suaugusių ir išprususių vyrų: J. Petrulis, P. Babickas (vėliau rašytojai), K. Grina, A. Dilba, J. Šereiva (vėliau ekonomistai). Negaliu nepaminėti Tado Šliogerio, kuris, atvykęs iš Petrapilio rusų gimnazisto uniforma, mūsų klasei teikė daug gyvumo bei spalvingumo.

Pr. Skardžius turėjo ir vaidinimo meno gabumų. Jis su Petruliu išvertė Kraševskio dramos veikalą, pavadino jį "Čigonė Aza" ir suvaidino jį kelis kartus gimnazijos scenoje su geru pasisekimu. Skardžius atliko vyriausio čigono vaidmenį. Veikalo pastatyme daug padėjo muzikos mokyt. M. Karka, kuris Panevėžyje tebegyvena.

Iš minėtos klasės mes penki (Dobkevičius, vėliau Daukus, Kuodis, Kupstas, Pabedinskas ir aš), neturėdami literatūrinių ir humanistinių mokslų pamėgimo, nukrypome į inžineriją. Pranui Skardžiui atsisveikinus su šiuo pasauliu, iš tos 40 mokiniu klasės likome kol kas tik 5 (Grina, Pabedinskas Čikagoje, P. Babickas Rio, Alantas Detroite ir aš Toronte). Gal yra likęs vienas kitas ir Lietuvoj, bet apie juos neturiu žinių. Taip pat nežinau apie mūsų klasės mergaičių likimą. Jų buvo 14.

Pr. Skardžius, baigęs gimnaziją 1923 m., įstojo į LU humanitarinį fakultetą, kur pagrindinės jo studijos buvo lietuvių kalba, o šalutinės — lietuvių literatūra ir lyginamoji kalbotyra. 1924 m. kalbininkui profesoriui K. Būgai mirus, o J. Jablonskiui nuolat sirguliuojant, kalbotyros mokslas atsidūrė tuštumoje. J. Jablonskis paprašė švietimo ministeriją pasiųsti du gabiausius lituanistus studentus — Pr. Skardžių ir A. Salį į užsienį studijuoti kalbotyros. Švietimo ministeriui Jokantui sutikus, Skardžius su Saliu išvyko į Leipcigą, kur ketverius metus studijavo pas prof. Gerulį. Skardžius studijavo baltistiką, slavistiką ir filosofiją. Parašė daktaro laipsniui gauti disertaciją "Die slavischen Lehnwoerter im Altlitauischen" (slaviški skoliniai senojoje lietuvių kalboje).

(Prof. Gerulis buvo mažlietuvių kilmės, vėliau susidėjo su naciais ir po karo buvo rusų sušaudytas).

Baigęs studijas ir sugrįžęs į Lietuvą, Pr. Skardžius pradėjo profesoriauti humanitarinių mokslų fakultete Kaune, o vėliau Vilniuje, dėstydamas visus pagrindinius lituanistikos kursus: istorinę lietuvių kalbos gramatiką, lietuvių kalbos istoriją, dialektologiją, prūsų kalbą ir kt. Be to, visiems fakulteto studentams skaitė bendrąjį lietuvių kalbos kursą. Apie 1932 m. buvo išvykęs savo studijų papildyti į Leipcigą ir Krokuvą.

Profesoriaudamas LU ir gyvendamas tremtyje, Pr. Skardžius parašė keletą kalbotyros klausimais veikalų: "Daukšos akcentologija", 1933, "Lietuvių kalbos žodžių daryba", 1943, "Lietuvių kalbos kirčiavimas", 1968. Be to nuo 1930 m. redagavo humanitarinio fakulteto kalbotyros žurnalą "Archivum philologicum", kurio iki 1940 m. išleista aštuonios knygos.

1930 m. Pr. Skardžius vedė studentę Mariją Krygerytę, kuri jam daug padėjo lituanistikos srityje. Ji nelaimingai žuvo 1955 m. Klevelande — buvo užmušta gatvėje pravažiuojančio automobilio. 1959 m. vedė antrąkart Bronę Žukauskaitę, kuri buvo maloni šeimininkė ir padėjėja jo likusiame gyvenime.

Po 10 metų nesimatymo 1969 m. aplankiau savo klasės draugą Praną Vašingtone, kur jis tada dirbo Kongreso bibliotekoj slavistikos skyriuje. Du vakarus praleidau pas Skardžius, kur prie puikios vakarienės išsikalbėjome apie praėjusį 50 metų laikotarpį. Jis sakėsi esąs nepatenkintas savo gyvenimu Vašingtone, nes pavojinga vakare išeiti iš namų, o vasarą dėl drėgnumo ir tvankumo nėra kur dėtis — artimiausia maudymosi vieta yra už 40 mylių. Esą norėtų keltis į vakarus, kur sausesnis klimatas. Netrukus jie ir persikėlė į Hot Springs, Arkansas.

Jis pasakojo, kaip tuoj po karo gyvenant Vokietijoj norėjo ji grąžinti Lietuvon, kur jo labai pasigedę. Į jo butą buvo atvykęs rusų generolas iš repatriacinės komisijos įkalbėti grįžti, bet jis (Skardžius) nesileidęs į jokias kalbas ir pavedė žmonai tam generolui atsakyti. Nors ji mokėjo gerai rusiškai, bet kalbėjo vokiškai per vertėją. Generolas, nieko nepešęs, išvažiavo. Vėliau iš žymių Lietuvos žmonių ėjo kvietimai grįžti į Vilnių profesoriauti, bet Pranas buvo kietas kaip uola — nesileido į kalbas, pasiliko su mumis tremtyje. Tada jis man davė 1920 m. savo bendraklasių nuotraukos kopiją, kurią čia pridedu. Ji daryta ant vokiečių karių kapų, šalia gimnazijos.

Jieškote geros dovanos? Užsakykite lietuvišką laikraštį arba nupirkite lietuvišką knygą.

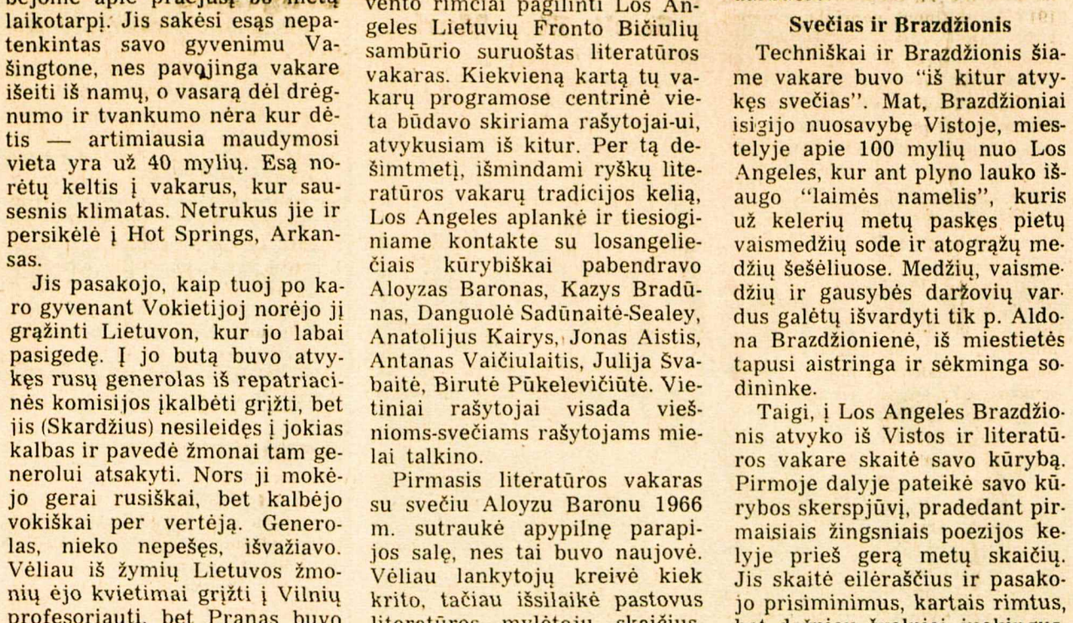

Pranas Skardžius su bendraklasiais 1920 m. Žemai iš kairės: Pr. Skardžius, J. Mažeika, K. Pabedinskas, J. Kazakauskas, (mergaitės nevardinamos); II eilėje: A. Petrauskas, M. Jasilionis, J. Valavičius, A. Kamarauskas; III eilėje su gėle rankoje A. Dilba, A. Tamošiūnas, St. Paliulis, P. Lelis, P. Pavilionis, P. Dubra, J. Šereiva; viršutinėje eilėje: A. Misevičius, P. Pakarklis, J. Kuodis, P. Kupstas, R. Žukas, P. Babickas, T. Šliogeris, K. Grina, neatpažintas, J. Bausys; trūksta J. Stanionio ir B. Dobkevičiaus

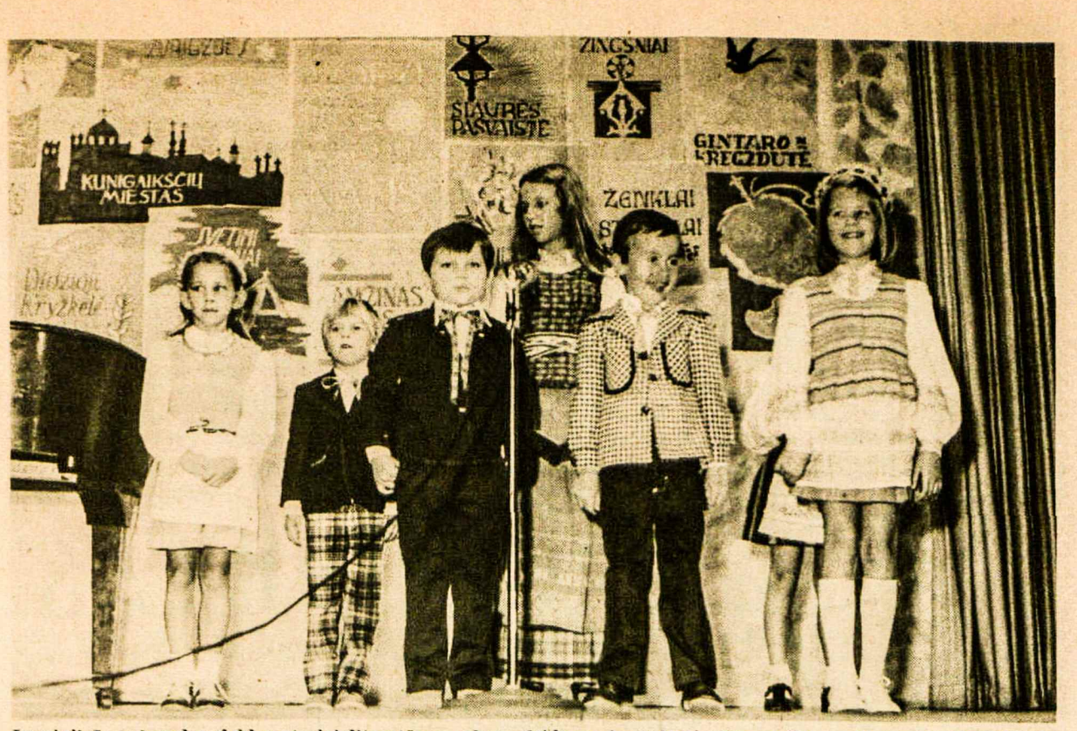

Jaunieji Los Angeles deklamatoriai literatūros vakare deklamuoja iš Vytės Nemunėlio — Bernardo Brazdžionio leidinio "Meškiukas Rudnosiukas". Viduryje — Brazdžionių dukraitė Bitutė. Scenos dekoracija — B. Brazdžionio išleistų knygų viršelių kompozicija, nupiešta dail. Ritos Medziukaitės-Bureikienės Nuotr. P. Jasiukonio

"Kas mes -- poetai?"

Literatūros vakaras su poetu Bernardu Brazdžioniu

JUOZAS KOJELIS

"Kas mes, poetai?" paklausė Bernardas Brazdžionis, priimdamas švietimo valdybos premiją už "Svetimų kalnų" rinkinį 1947 metų Vasario 16 išvakarėse ir į savo klausimą atsakė tokiu poetiniu žodžiu:

Mes pasaka pavasario, mes rožės žiedo balsas;
mes meilės atdūsys tylus, teisybės keršto kardas;
kovoj ugnis, ir vynas — puotoj, nevilty — paguoda,
ir šios dienos, ir ryt dienos — ir sąžinė, ir viltis.

Sklidina Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salė 1975. XII. 6 literatūros vakare su poetu Bernardu Brazdžioniu klausėsi ir pavasario pasakos, ir rožės žiedo šnibždesio, ir meilės atodūsių (poetas prisipažino mylėjęs tris moteris — motiną, seserį ir žmoną), ir šios dienos sąžinės balso, ir rytdienos viltingų pažadų.

Ištverminga tradicija

Tai buvo dešimtas kasmet Advento rimčiai pagilinti Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių sambūrio suruoštas literatūros vakaras. Kiekvieną kartą tų vakarų programose centrinė vieta būdavo skiriama rašytojai-ui, atvykusiam iš kitur. Per tą dešimtmetį, išmindami ryškų literatūros vakarų tradicijos kelią, Los Angeles aplankė ir tiesioginiame kontakte su losangeliečiais kūrybiškai pabendravo Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Danguolė Sadūnaitė-Sealey, Anatolijus Kairys, Jonas Aistis, Antanas Vaičiulaitis, Julija Švabaitė, Birutė Pūkelevičiūtė. Vietiniai rašytojai visada viešnioms-svečiams rašytojams mielai talkino.

Pirmasis literatūros vakaras su svečiu Aloyzu Baronu 1966 m. sutraukė apypilnę parapijos salę, nes tai buvo naujovė. Vėliau lankytojų kreivė kiek krito, tačiau išsilaikė pastovus literatūros mylėtojų skaičius, leidęs be didesnių nuostolių rengėjams literatūros vakarų tradiciją tęsti. Vėliau ta kreivė vėl ėmė kilti, o dešimtasis dalyviu skaičiumi pralenkė rengėjų viltis. Salė buvo pilna. Nereikia nė sakyti, kad daugelį atvedė Brazdžionio populiarumas, ne vien kaip poeto, bet ir kaip žmogaus: jis socialus, visuomeniškas, nevengiąs "juodo darbo" Lietuvių Bendruomenėje,

POETAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS skaito savo kūrybą literatūros vakare Los Angeles mieste Nuotr. P. Jasiukonio

politinių studijų savaitgalių programose, lietuviško švietimo darbuose.

Svečias ir Brazdžionis

Techniškai ir Brazdžionis šiame vakare buvo "iš kitur atvykęs svečias". Mat, Brazdžioniai išgijo nuosavybę Vistoje, miestelyje apie 100 mylių nuo Los Angeles, kur ant plyno lauko išaugo "laimės namelis", kuris už kelerių metų paskęs pietų vaismedžių sode ir atogrąžų medžių šešėliuose. Medžių, vaismedžių ir gausybės daržovių vardus galėtų išvardyti tik p. Aldona Brazdžionienė, iš miestietės tapusi aistringa ir sėkminga sodininke.

Taigi, į Los Angeles Brazdžionis atvyko iš Vistos ir literatūros vakare skaitė savo kūrybą. Pirmoje dalyje pateikė savo kūrybos skerspjūvį, pradedant pirmaisiais žingsniais poezijos kelyje prieš gerą metų skaičių. Jis skaitė eilėraščius ir pasakojo prisiminimus, kartais rimtus, bet dažniau švelniai juokingus, išgaudamas auditorijos tai susitelkimą, tai juoką. Papasakojo pvz. istoriją apie eilėraščio "Ką sakė mūrininkas Jėzui tą naktį" genezę, Jakšto rūstybę ir priežastis, dėl kurių vėliau kiek pakeitė eilėraščio versiją, nors nors šiaipjau linkęs palikti prie pirmo paskelbto originalo. Labai įdomi istorija apie eilėraščio "Aš čia — gyva" gimimą. O buvę taip: vokiečių okupacijos metais su kolegomis iš Kauno išvykęs į kaimą pasimedžioti maisto. Vieni turėję pasagų, antri — vinių, dar kiti akėtvirbalių ir kitokių ūkininkams naudingų reikmenų, ką būtų galima iškeisti į maisto gaminius. Brazdžionis pasiėmęs adatų dėžutę. Girdėjęs, kad ūkininkams trūksta adatų. Važiuojant iš ūkio į ūkį, pasirodė, kad pasagos ir vinys nešė didesnį pelną, negu adatos. Adatos — tai tik proga pasikalbėti su moterim. Ir taip poetas neparsivežė lašinių nei kumpio, bet parsivežė eilėraštį "Aš čia — gyva". Mat, stebėjęs sniegu padengtą kaimą, gyvenantį pilnutiniu lietuvišku gyvenimu, plakantį lietuviška širdimi, nejaučiantį vokiečių okupacijos. Kompozitorė Giedra Gudauskienė eilėraštį pavertė daina, ir taip adatų dėžutė ilgojoje distancijoje išėjo laimėtoja prieš pasagas ir akėtvirbalius.

Linksmai auditoriją nuteikė pasakojimas apie vieną jo poezijos gerbėją, kuris pirmame susipažinime ėmęs deklamuoti "Numirė karaliaus šuo".

"Bet tai ne mano eilėraštis", gynėsi Brazdžionis.

"Jei tas eilėraštis ne tavo, tai tu ne Brazdžionis", atkirtęs jo poezijos gerbėjas.

Iš naujosios kūrybos

Antroje vakaro dalyje Brazdžionis paskaitė naujosios, jau atspausdintos kūrybos, o taip pat eilėraščių iš spaudai paruoštų rinkinių — "Lyra ir satyra" ir "Vaidila Valiūnas" II dalies. Klausantis vėliausios kūrybos, nesunku buvo pajusti, kad metai talento nežudo, tik mintį išskaidrina, formą ištobulina, tempą kiek sulėtina, bet už tai žvilgsnį į gyvenimą ir amžinybę pagilina.

Spaudai paruoštame rinkinyje "Lyra ir satyra" Brazdžionis pasirodo vėl jaunas, gaivus, pastabus, gyvenimo srovės tempą ir kryptį jaučiąs poetas. Gi skaitant posmus iš "Vaidilos Valiūno", atrodė, kad autorius nulipo nuo scenos, atsisėdo kažkur salės paskutinėje eilėje ir kartu su visa auditorija klausėsi Valiūno skausmo, įspėjimų ir prakeikimų.

Kas jūs, poetai, mums, kurie klausomės ir skaitome jūsų poeziją?

Jūs esate tie, kurie kalbate mums suprantama kalba, o jei pilnai ir nesuprantama, tačiau sukeliate srovę, kuri mus pagauna ir neša. Jūs esate tie, kurie vikriai ir prasmingai nardote žmogiškosios egzistencijos vandenyse, ne vien tik prisilaikydami giliųjų gelmių. Didžiosios žuvys nekartą išneria ir į paviršių. Jūs mums, eiliniams mirtingiesiems, esate tie, kurie nemirtingi išliekate gyvojoje tautos istorijoje, o ne vienminčių (sakysime, kokios slaptos "Klevo" draugystės narių) įmantriai išraitytuose, intelektualinio žargono klišėmis prisotintuose "paklodiniuose" straipsniuose. Jūs — žodžių spalvomis, dėmėmis ir linijomis piešią Čiurlionio paveikslus, nevisose detalėse suprantamus, bet visumoje jaudinančius ir pagaunančius. Jūs (kaip pats poetas išsireiškė) visatos hieroglifų aiškintojai . . .

Sceninė aplinka

Toks yra poetas Bernardas Brazdžionis. Jis rado šiltą kontaktą su gausia ir marga auditorija. Tą vakarą paties auto-

(Nukelta į 7-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA planuoja praplėsti prel. Pr. Juro jai padovanotą "ALKOS" muzėjų Putname, Conn., JAV. "ALKOS" santrumpa reiškia Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvą. Jame yra sutelkta daug labai vertingos medžiagos. Jai tinkamai sutvarkyti betgi reikia didesnių bei erdvesnių patalpų. Šiuo tikslu yra numatytas priestatas prie esančių muzėjaus patalpų. Du jo projektus jau paruošė architektai A. Kulpa-Kulpavičius ir J. Okunis. Senasis pastatas tada būtų paliktas bibliotekai bei archyvui, o naujame įsikurtų etnografinis Lietuvos muzėjus ir meno galerija. Priestatui reikalingą žemės plotą L. K. M. Akademijai jau padovanojo N. Pr. Marijos seselių vienuolija. Akademijos nariai ir visi lietuviai kviečiami prisidėti prie šio sumanymo įgyvendinimo finansine auka. Didesnieji mecenatai galėtų pasirūpinti atskiros salės ar kambario įrengimu. Tokiems rėmėjams būtų suteiktas garbės mecenato vardas. Aukos siunčiamos šiuo adresu: Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, išd. J. Vembrė, R. F. D. 2, Putnam, Conn. 06260, USA. Čekiai išrašomi angliškų akademijos pavadinimu: Lithuanian Catholic Academy of Sciences, Inc. JAV lietuvių aukos yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Dėlto akademijos nariams patariama šiuo adresu siųsti nario mokestį, lietuviams — atsilyginimą už knygas bei kitas aukas akademijai. "ALKAI" praplėsti ir knygoms leisti bus įsteigtas LKM Akademijos Fondas, pasiūlytas kun. S. Morkūno, kuris jau yra atsiuntęs $1.000. Fonde tikimasi sutelkti $200.000.

DAIL. NIJOLĖ PALUBINSKIENĖ su dešimtimi savo darbų dalyvauja septynių grafikų parodoje "Walley Art Center" galerijoje, Chagrin Falls, Ohio. Paroda truks iki vasario 1 d.

PARODĄ "LIETUVIAI AMERIKOJE", skirtą JAV 200 metų sukakčiai, rengia žurnalistas ir "Draugo" red. Bronius Kviklys. Jis turi surinkes daug medžiagos iš lietuvių gyvenimo. Čikagoje paroda įvyks balandžio 2-4 d.d., o po to bus pervežta į Niujorką bei kitas lietuvių kolonijas. Jos rodiniai, apimdami laikotarpį nuo pirmųjų lietuvių atvykimo iki pokarinės DP bangos, lankytojus supažindins su lietuviškų organizacijų veikla, jų nuveiktais darbais, socialiniu gyvenimu.

XXIII LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ Europoje bus 1976 m. rugpjūčio 1-8 d.d. Prancūzijoje, buvusioje Rothschildų pilyje Chantilly vietovėje, apie 40 km į šiaurę nuo Paryžiaus. Pilį, turinčią 120 kambarių su viena lova ir 20 su dviem lovom, supa 50 ha parkas su tvenkiniu. Šiais metais tie kambariai kainuoja po 43 prancūziškus fraskus. Studijų savaitei užsakyta 80 kambarių. Registraciją reikės paspartinti, kad rengėjams iš anksto būtų žinomas tikras dalyvių skaičius. Kurie jau dabar yra apsisprendę savaitėje dalyvauti, prašomi registruotis pas Z. Klimienę arba A. Griniuvienę. Jų adresai: Mme Z. Klimas, 24 rue Pierre Levoux, F-7500 7 Paris, France; Frau A. Grinius, D-8000 Muenchen 50, Diamantstr. 7, W. Germany.

DR. GRIGAS VALANČIUS, gyv. Los Angeles mieste, yra parašęs dvi vysk. M. Valančiaus šimtosioms mirties metinėms skirtas knygas — "Žemaičių didysis" ir "Šviesa sutemus". Pirmoji yra istoriobiografiniai pasakojimai apie vysk. M. Valančių bei jo veiklą, antroji — žemaičių, valančininkų ir povalančinės generacijos apžvalga. Autorius yra tolimas vysk. M. Valančiaus giminaitis. Pirmąją knygą planuojama išleisti šį pavasarį, antrąją — rudenį. Iniciatoriai kviečia visus lietuvius tapti rėmėjais ($75-100), garbės prenumeratoriais ($25-70) ir prenumeratoriais ($17-18). Laukiama talkos ir tų asmenų, kurie gali suteikti paskolas be palūkanų. Rėmėjus telkia: buvęs BALFo pirm. kun. V. Martinkus, 350 Smith St., Providence, R.I. 02908, USA; dr. D. Jasaitis, 220 N. 7th Ave., Mt. Vernon, N.Y. 10550, USA; kun. J. Kidykas, SJ, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA.

ELENOS JUCIŪTĖS atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje", laimėjusią Kipro Bielinio testamentu paliktą $3.000 premiją, į anglų kalbą verčia Ohio universiteto prof. dr. Algis Mickūnas. Paveiktas jos skaudžių išgyvenimų Sibire ir sovietų okupuotoje Lietuvoje, jis šį darbą ryžosi atlikti be jokio honoraro.

LIETUVIŲ PASIRODYMU 41-majame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje 1976 m. rugpjūčio 1-8 d. d. rūpinasi prieš keletą mėnesių prel. J. Balkūno sudarytas komitetas — atsakingasis pirm. K. Pugevičius, vicepirmininkai kun. K. Sakalauskas ir inž. V. Volertas. Kongreso proga numatoma: išleisti anglų kalba dr. V. Vardžio knygą apie dabartinę Lietuvos Katalikų Bendrijos būklę, paskleisti dalyvių tarpe brošiūrą šia tema, surengti dvi parodas — lietuviškos religinės tautodailės ir lietuviško religinio meno skaidrių, Čiurlionio ansamblio koncertus. Ansamblio vadovas A. Mikulskis kuria lietuviškas Mišias su kanklėmis, kurios bus pirmą kartą atliktos eucharistinio kongreso proga Filadelfijoje.

MARIJOS PEČKAUSKAITĖS — Šatrijos Raganos muzėjus atidarytas Židikiuose, name, kuriame jai yra tekę gyventi ir kurti. Muzėjuje sutelkti išlikę jos baldai, asmeniniai daiktai, nuotraukos ir knygos. Pernai rudenį taipgi buvo restauruota Židikų koplyčia, atidarytas jos kapas. Šoninėje sienoje yra įmūryti motinos palaikai, rašytojos atminimui skirta lenta. Iškilmėje dalyvavo rašytojas J. Baltušis, Židikų ir Mažeikių moksleiviai, literatūros mokytojai, Mažeikių rajono vadovai.

SOL. VALENTINAS ADAMKEVIČIUS, Vilniaus operos tenoras, savo amžiaus penkiasdešimtmetį paminėjo G. Donizetti operos "Lucia di Lammermoor" spektakliu, kuris jam taip pat buvo sukaktuvinis — 1500-tasis. Dainuoti operoje jis pradėjo 1949 m., Kipro Petrausko dainavimo klasę Vilniaus konservatorijoje baigė 1950 m. Rekordinis spektaklių skaičius liudija tikrai didelę šio solisto darbo naštą. Jo repertuare yra tik vieno K. Petrausko kadaise atliekami Otelo ir Rhadameso vaidmenys iš G. Verdi operų "Otelas" ir "Aida".

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGĄ papildė šeši nauji nariai: poetai — Jonas Kantautas, Petras Palilionis, Jonas Šiožinys, literatūros kritikai — Elena Bukelienė, Viktorija Daujotytė-Pakerienė, Vincas Auryla, J. Kantautas, gimęs 1940 m., yra baigęs Klaipėdos jūrininkystės mokyklą, 1964-67 m. dirbęs tolimojo plaukiojimo šturmanu. Žurnalistikos studijas Vilniaus universitete baigė 1971 m. Šiuo metu dirba savaitraščio "Klaipėdos žvejys" redakcijoje, vadovauja Klaipėdos jaunųjų rašytojų skyriui. Pirmąjį poezijos rinkinį "Baltoji banga" yra išleisdinęs 1974 m. P. Palilionis, g. 1940 m., Vilniaus teisės fakultetą baigė 1969 m. Dirba televizijos ir radijo komiteto Kauno skyriuje. Jo pirmasis eilėraščių rinkinys "Atolas" išleistas 1972 m. J. Šiožinys, g. 1915 m., eilėraščius rašo nuo 1936 m. Vilniaus bibliotekininkystės technikumą yra baigęs 1954 m. Dirba "Lietuvos pionieriaus" redakcijoje literatūrinio skyriaus vedėju. Oficialų pripažinimą jam suteikė 1973 m. poezijos rinkinys "Baltos langinės". E. Bukelienė — g. 1934 m., baigusi literatūros ir lietuvių kalbos studijas Vilniaus universitete, filologijos kandidatė. Pradžioje mokytojavo, o dabar dėsto lietuvių literatūrą Vilniaus universitete. 1975 m. išleista jos monografija "Jonas Avyžius". V. Daujotytė-Pakerienė, g. 1945 m., taip pat yra filologijos kandidatė, Vilniaus universitete studijavusi lietuvių kalbą bei literatūrą. Parašė 1974 m. išleistą monografiją "Jurgis Baltrušaitis". Dėsto lietuvių literatūrą Vilniaus universitete. V. Auryla, g. 1923 m., yra Vilniaus pedagoginio instituto docentas, filologijos kandidatas, šį institutą baigęs 1946 m. Jo įnašas literatūron — 1967 m. knyga "Lietuvių vaikų literatūra".

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE buvo surengta naujųjų kūrinių perklausa. Iš juostelės įrašo kompozitoriai susipažino su V. Svedo simfonija-oratorija J. Degutytės žodžiais, skirta M. K. Čiurlioniui. Juostelėn ją įrašė Vilniaus operos sol. V. Bakas, valstybinis Kauno choras, berniukų choras "Varpelis", simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras su dirigentu J. Domarku. F. Bajoro "Siuitą instrumentiniam septetui" atliko A. Vizgirda, V. Černius, M. Melničenka, G. Lelešius, P. Kebliks, V. Žudys ir pats autorius, A. Račiūno "Siuitą dviem fortepijonam ir mušamiesiem" — pianistai L. ir K. Grybauskai, talkinami filharmonijos orkestrantų. Perklausai vadovavo V. Jurgutis. Naujuosius kūrinius aptarė J. Bašinskas, J. Antanavičius, V. Laurušas, A. Ambrazas, O. Narbutienė, J. Juozapaitis, V. Bagdonas, T. Makačinas ir J. Karosas.

STASYS PETRAITIS, dramos teatro veteranas, atšventė amžiaus septyniasdešimtmetį. Sukaktuvininkas į sceninį darbą įsijungė 1929 m., baigęs Kauno dramos teatro studiją. Pasižymėjo ne tik dideliu aktoriaus talentu, bet ir nepaprastu sugebėjimu grimuotis. Charakteriniuose vaidmenyse jo negalėdavai atpažinti. Vokiečių okupacijos metais dėstė grimą ir fechtuotę J. Monkevičiaus ir P. Kubertavičiaus vadovautose Kauno dramos teatro studijose. Bene geriausiai jam yra pavykęs kun. A. Strazdelio vaidmuo Juozo Petrulio pjesėje "Prieš srovę". 1952-57 m. dirbo aktorium ir režisorium Kauno jaunojo žiūrovo teatre, nuo 1957 m. — aktorium Vilniaus dramos teatre. Pedagoginį darbą su būsimaisiais aktoriais tęsė Vilniaus konservatorijoje ir M. K. Čiurlionio meno mokykloje. Yra sukūręs porą vaidmenų lietuviškiem filmam "Aušra virš Nemuno", "Ignotas grįžo namo", dalyvavęs radijo ir televizijos spektakliuose.

VILNIAUS STYGINIS KVARTETAS, kurį sudaro Audronė Vainiūnaitė, Petras Kunca, Donatas Katkus ir Augustinas Vasiliauskas, savo muzikinės veiklos dešimtmetį paminėjo Vilniuje įvykusiu F. G. Haydno, M. Ravelio, V. Juozapaičio kūrinių koncertu. Prieš trejus metus šie vilniečiai muzikai laimėjo aukso medalį Belgijoje, Ležo mieste, tarptautiniame styginių kvartetų konkurse. Po sukaktuvinio koncerto jie išvyko gastrolių į Olandiją. **V. Kst.**

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400
AKTYVAI — virš 8 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	7½%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE
21 Lumbervale Ave. • • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714
Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

REGINA ARMONAITĖ, Kanados moterų tinklinio dalyvė, pristatoma žiūrovams Toronte prieš Kanados — JAV rungtynes
Nuotr. P. Žalnieriūno

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Provincinis Ontario parlamentas yra įvedęs butų ir gyvenamųjų namų nuomos kontrolę, leidžiančią nuomos padidinimą tik 8% nuo 1975 m. liepos 30 d. iki š.m. vasario 29 d. Visi nuomininkai, kuriem nuoma tame laikotarpyje buvo padidinta daugiau kaip 8%, nuo š.m. sausio 1 d. turi teisę nuomą mokėti tik su 8% padidinimu. Pastatų savininkai, nesutinkantys su tokiu sprendimu, turi kreiptis į nuomos kontrolės komisiją iki š.m. sausio 31 d. ir gauti specialų jos sutikimą. Priešingu atveju jiem gresia bauda iki $2.000. Į šią komisiją taip pat kreipiasi ir nuomininkai, kai nuomos su 8% papildu nesutinka priimti savininkai. Patarimai nuomos klausimais Toronte teikiami tel. 923-1199 anglų, prancūzų, ispanų, vengrų, italų, serbų ir islandiečių kalbomis. Ši įstaiga pirmosiomis darbo dienomis susilaukė nepaprastai daug telefoninių skundų iš nuomininkų ir savininkų. Jos skyriai jau yra atidaryti ar bus netrukus atidaryti ir kitose Ontario vietovėse.

Pasaulinės olimpiados Montrealyje likimas paaiškės sausio 28 d. Ligi tos datos turės būti padaryta galutinė išvada, užtikrinanti ar atmetanti stadiono užbaigimą iki olimpiados pradžios liepos 17 d. Šiuo klausimu tarptautinis olimpiados komitetas sprendimą turi gauti vasario pirmosiomis dienomis Innsbrucke, Austrijoje, kur tada vyks olimpinės žiemos žaidynės. Naują ginčą Kvebeke sukėlė oficialus olimpiados atidarymas, į kurį pakviesta karalienė Elzbieta. Gavusi premjero P. E. Trudeau federacinės vyriausybės pritarimą, ji kvietimą priėmė. Didžiausią triukšmą prieš ją dabar kelia separatistinė kvebekiečių partija, Elzbietą laikanti tik Britanijos karaliene. Elzbietai pataria nevažiuoti Montrealin ir 300.000 narių turinti kvebekiečių Šv. Jono Kr. Draugija, saugojanti prancūzų kalbą bei kultūrą šioje provincijoje. Draugija nuogąstauja, kad šį kartą gali įvykti dar aršesnės demonstracijos nei 1964 m. Spaudos duomenimis, prieš karalienės Elzbietos atvykimą į olimpiados atidarymą yra pasisakiusi ir dalis Kvebeko ministerių kabineto narių. Karalienės kvietimą gina premjeras R. Bourassa ir teisingumo ministeris F. Lalonde, suprasdami diplomatinę painiavą, nes ji iš tikrųjų yra Britanijos ir Kanados karalienė. Be to, olimpiados rengėjams atsisakius karalienės Elzbietos, Montrealiui su Kvebeko vyriausybe sunku būtų susilaukti federacinės vyriausybės iždo paramos olimpiados deficitui padengti, o jis gali siekti $600 milijonu. Dėl karalienės Elzbietos įžeidimo kiltų triukšmas angliškoje Kanadoje ir užblokuotų federacinės vyriausybės paramą. Atsargesnieji kvebekiečiai jau siūlo Montrealio burmistrui J. Draneu atsistatydinti, nes tada būtų sudaryta galimybė naujoms deryboms dėl olimpiados deficito su federacine vyriausybe. J. Drapeau, pagrindinis šios olimpiados iniciatorius, ją buvo pažadėjęs surengti su menka paties Montrealio sąmata. Jis viešai visus užtikrino, kad olimpiadai nereikės nei Kvebeko, nei Otavos paramos.

Šeštasis Kanados ryšių satelitas bus iššautas orbiton aplink žemę į 22.300 pėdų augštį. Jo greitis, suderintas su žemės sukimusi, jam leis pasilikti toje pačioje vietoje virš Kanados. Šis $60 milijonų satelitas yra gerokai patobulintas. Naujasis satelitas galės perduoti patarimus gydytojams ir medicinos seserims šiaurinės Kanados užkampiuose, švietimo, radijo ir televizijos laidas mažoms kilnojamoms stotims. Savo pajėgumu šis satelitas yra stipresnis 20 kartų už pirmtakus. Į erdves jis bus iššautas amerikiečių raketa iš J. F. Kennedžio Centro Floridoje.

SPORTAS

GERIAUSI 1975 METŲ LENGVAATLEČIAI

5.000 m., vyrai: E. Putemans, Belgija, 13:18,6; R. Dixon, N.Z., 13:21,6; K. Boro, Norv., 13:21,8; J. Hermens, Olandija, 13:22,4; M. Liquori, JAV, 13:23,6; S. Profontaine, JAV, miręs, 13:23,8; A. Garderud, Švd., 13:25,0; J. Ngeno, Ken., 13:26,8; I. Stewart, Ang., 13:27,0; Enn Sellik, SS, estas, 13:27,1. Šis narsusis estukas pasiekė naują Sov. S-gos rekordą tarpvalstybinėse rungtynėse Anglija — Sov. S-ga.

10.000 m., vyrai: B. Foster, Ang., 27:45,4; F. Shorter, JAV, 27:45,9; J. Hermens 27:46,5; D. Black, Ang., 27:47,7; M. Smet, Belg., 27:53,6; T. Simmons, Ang., 27:53,6; K. Boro 27:56,2; B. Ford, Ang., 28:00,8; B. Scott, Australija, 28:01,0; E. Puttemans 28:03,6; 20-sis meksikietis R. Gomez 28:10,6. Kanadietis Shaugnessey rikiuojasi 14-ju su 28:05,2.

3.000 m. su kliūtimis: A. Garderud 8:09,8; B. Malinowski, Lenk., 8:12,6; M. Karst, VV, 8:16,1; G. Cefan, Rum., 8:17,6; T. Kantanen, Suomija, 8:17,9; F. Baumgarte, RV, 8:18,4; Y. Mohamed, Etiop., 8:19,6; J. Straub, RV, 8:19,8; B. Rahoui, Alž., 8:20,2; F. Fava, It., 8:20,4. Rusai Lissowski ir Karpenko 18 ir 19-oje vietoje — 8:25,2 ir 8:25,6. Ilgųjų nuotolių laikas matuotas elektroniniu būdu ir dešimtomis sekundės dalimis žymėtas.

110 m. kliūtinis, vyrai: G. Drut, Pranc., 13,28; J. Willson, JAV, 13,38; Ch. Foster, JAV, 13,43; T. Munkelt, RV, 13,45; F. Siebeck, RV, 13,47; M. Wodzynski, Lenk., 13,55; L. Shipp, JAV, 13,55; J. Owens, JAV, 13,57; G. Bure, JAV, 13,60. 20-ju eina amerikietis Alf. Larry 13,80. Ši rungtis 1975 m. būdinga ir istoriniu požiūriu, nes prancūzas Drut liepos 23 d. Saint Maur pasiekė naują pasaulio rekordą. Tai antras europietis, nuo 1936 m. pasiekęs pasaulio rekordą, visada amerikiečių dominuojamoje rungtyje. Pirmuoju po 1936 m. buvo garsusis vokietis Martin Lauer — 13,2. Tai įvyko 1959 m. liepos 7 d. Ciuriche. Jo Europos rekordas išsilaikė net 16 metų. Amerikietis Forrest Towns Oslo mieste 1936. VIII. 27 pirmą kartą žymimas žemiau 14 sek. — 13,7.

400 m. su kliūtimis: J. Bolding, JAV, 48, 4; A. Pascoe, Ang., 48,59; J. Aku-Bua, Ugn., 48,67; R. Mann, JAV, 47,74; J. King, JAV, 49,03; J. C. Nallet, Pranc., 49,35; B. Casselman, JAV, 49,4; F. Nusse, Oland., 49,48; J. Hewett Lenk., 49,5; B. Collins, JAV, 49,80. II-je dešimtyje amerikiečiai dar turi 5 vyrus. Rusas Gavrilenko, 49,5, eina II-ju. Europos vyrams beveik jokių vilčių į I-jį trejetą.

Br. Keturakis

SPORTAS LIETUVOJ

Geriausiu Lietuvos sportininku 1975 m. išrinktas džudo meisteris Č. Jezerskas. Toliau dešimtuką sudaro: baidarininkas V. Česiūnas, irkluotoja G. Ramoškienė, krepšininkė A. Rupšienė, irkluotojas V. Butkus, irkluotoja E. Kaminskaitė, irkluotojas A. Čikotas, sunkumų kilnotojas B. Mačernis, lenktynininkai S. Brundza ir K. Girdauskas. Į šį sąrašą neįeina nė vienas rusas.

Pasvalietė S. Mažeikaitė pakviesta kaip kandidatė į Sov. Sąjungos mergaičių rankinio rinktinę.

Praėjusiais metais plaukime puikiai pasirodė šiaulietė Loreta Mališauskaitė, kuri daug kartų pagerino Lietuvos mergaičių ir moterų rekordus. Metų pabaigoje Vilniuje įvykusiose plaukimo varžybose ji pagerino 400 m. ir 1500 m. l.s. plaukimo rekordus.

AUŠROS ŽINIOS

Moterų krepšinio komanda sausio 6 d. laimėjo rungtynes su Cantol moterų komanda 48:46. Sausio 13 dieną aušrietės laimėjo rungtynes su Toronto Ramblers 37:33. Aušrietės dar nepralaimėjo nė vienų rungtynių ir yra pirmoje vietoje. Sausio 30 ir 31 d.d. rengiamas kviestinis moterų krepšinio turnyras. Dalyvaus per 20 krepšinio komandų iš Ontario, Kvebeko ir JAV. Šį turnyrą organizuoja Toronto Yorko moterų krepšinio lyga Yorko šimtmečio sporto salėje Eglinton-Keele gatvių sankryžoje. Laukiame gražiai pasirodant ir mūsų aušriečių.

Lietuvos sporto veteranai Vilniuje prie Aušros Vartų 1975 m. pavasarį. Iš kairės: D. Ilgūnas, V. Choniavka, Juja ir Sušlavičius

Ateitininkų žinios

Tėvų susirinkime, kuris įvyko sausio 11 d., išrinkta, tikriau pasakius, perrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: L. Dūda, A. Slivinskas, O. Girdauskienė, K. Poškienė ir M. Stundžienė. Gaila, kad susirinkime dalyvavo labai mažas skaičius tėvų.

Studentų susirinkimas įvyks sausio 25, sekmadienį, 7 v.v., ateitininkų kambaryje. Programoje — pasikalbėjimas religijos ir moralės klausimais ir taip pat pranešimas iš jaunimo kongreso P. Amerikoje.

Ateitininkų šventė Toronte įvyks vasario 21, šeštadienį.

Ateitininkų ženklas yra tulpės žiedo formos. Viduryje saulė, reiškianti Dievą. Iš saulės spindulių susidaro kryžius. Trys saulės spinduliai — dieviškosios Trejybės simbolis. Žalia spalva reiškia viltį. Kryžius remiasi į žemės pusrutulį, kuriame atsispindi mūsų tautos simbolis — Gedimino stulpai. Tulpė — jaunystės simbolis. Penki žiedlapiai reiškia penkis mūsų organizacijos ideologinius principus.

Ateitininkų sendraugių ir studentų bendras susirinkimas įvyks sausio 25, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo par. Parodų salėje.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadijų bendras posėdis šaukiamas sausio 25 d., 11 v.r., skautų būkle. Prašoma visus dalyvauti.

• Keturioliktoji Romuvos stovykla šią vasarą bus rugpjūčio 7-21 d. d. Vėlyvesnis laikas taikytas daugiausia vasarą dirbantiems studentams, kad jie, savo darbus pabaigę, galėtų pastovyklauti ir būti su savo stovyklaujančiu vienetu. Padarytą pakeitimą dirbantysis jaunimas sutiko labai palankiai. Vyresnieji yra kviečiami jau iš anksto savo atostogas sutvarkyti taip, kad bent vieną savaitę galima būtų pastovyklauti.

• Lietuviškai nekalbančios mergaitės, 6 m. amžiaus, galėtų įstoti į specialų jaun. skaučių būrelį, kuris jau pradeda veikti. Kreiptis į tuntininke s. D. Keršienę tel. 762-5521.

• Į Mindaugo dr-vę įstojo sl. M. Tarvydas. Draugovė be vadovų dabar turi 30 registruotų skautų. Kadangi skiltys darosi perdidelės, bus sudaroma atskira per 14 m. amžiaus skiltis prityrusio skauto programai eiti. Tą skiltį globoti sutiko s. v. sl. V. Gotceitas.

• Mindaugo dr-vės, jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės ir vilkiukų sueigos — sausio 26, pirmadienį, 7 v.v., Prisikėlimo patalpose. Č. S.

• **Neturėkime dvejopos sąžinės: vienos katalikiškos asmens gyvenime, antros pagoniškos visuomeniniuose ir valstybiniuose reikaluose. Skaudu žiūrėti, kaip kartais tėvynės vaikai stoja vienas prieš kitą.**

VYSK. K. PALTAROKAS

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

HIGH PARK, tributis — 14 kambarių per tris augštus, vandeniu šildomas; 2 garažai, arti požeminio ir Lietuvių Namų. Įmokėti apie $50.000.00.

JANE — ANNETTE, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, platus šoninis įvažiavimas; įmokėti tik $10.000; savininkas, užpirkęs namą, turi parduoti.

INDIAN GROVE, pusiau atskiras plytų namas per 2 augštu, 6 kambariai plius 2 saulės kambariai, 2 prausyklos, 2 virtuvės, nauja šildymo sistema, didelis daržas, garažas; prašo $53.000.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
AL. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543
STASYS DARGIS Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8¾% už 1 m. term. dep.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 11 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE
KINGSWAY, puikus 5 butų pastatas, 3 ir 2 miegamųjų, didžiuliai kambariai; balkonai išeina į parką; 5 garažai su privačiu įvažiavimu, vienaaugščio didumo butai, netoli susisiekimo; apie $40.000 įmokėti, atvira skola; retai pasitaikantis pirkinys.
ROYAL YORK — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis, užbaigtas rūsys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola.
JANE — BLOOR, apynaujis, gražus dvibutis su užbaigtu butu rūsy, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, apie $20.000 įmokėti.
ROYAL YORK — BLOOR, 8 kambarių per du augštus puikus atskiras namas. Gražus didžiulis kiemas, 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.
SWANSEA, gražus atskiras originalus tributis. Garažai su privačiu įvažiavimu; skubus pardavimas.
VAKARŲ TORONTE, 5 butų atskiras mūrinis pastatas — trijų ir dviejų miegamųjų. Vandeniu-alyva šildomas; balkonai, garažai su privačiu įvažiavimu.
P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (BLUE) BLIŪDŽIUS
Tel: 534-9246 namų 537-2291
Rezidenciniai — komerciniai — investacijos — mortgičiai — įkainojimas — namų drauda

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
Vyt. V. Girdauskas
TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

Čiurlionio minėjimas Otavoje

Otavos Lietuvių Bendruomenė rengia platesnio masto M. K. Čiurlionio minėjimą - šventę, pirmoje eilėje skirtą kanadiečių visuomenei supažindinti su M. K. Čiurlionio meno ir muzikos kūryba. Šventę sutiko globoti Hon. John Munro, daugiakultūrių reikalų ministeris. Pagrindinė minėjimo dalis bus Čiurlionio reprodukcijų paroda Public Archives parodų salėje nuo š.m. sausio 17 iki vasario 29 d., kur bus išstatyta 50 rinktinių įvairaus dydžio reprodukcijų.

Šventės atidarymas įvyks sausio 17 d. National Arts Centre, Salon salėje. Atidarymo metu prof. Joana M. Vaštokienė iš Trent universiteto skaitys iliustruotą paskaitą anglų k. "M. K. Čiurlionis ir jo vieta meno istorijoje".

Čiurlionio ir lietuviškų dainų koncertas bus sausio 24 d. toje pačioje Salon salėje, National Arts Centre. Programą atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas", solistai Gina Čapkauskienė ir Vaclovas Verikaitis, akompanuojami Jono Govėdo. Sekmadienį, sausio 25 d., Čiurlioniui paminėti iškilmingas pamaldas laikys kun. dr. V. Skilandžiūnas. Pamaldų metu giedos choras "Aidas", solistai G. Čapkauskienė ir V. Verikaitis, vargonuojant J. Govėdui.

Dail. A. Tamošaičio paskaita "Čiurlionio dailė ir liaudies meno bruožai jo kūryboje" bus vasario 14 d. Public Archives auditorijoje.

Televizijos stotis 3 (Community network) įrašys būdingesnius šventės momentus ir paruoš pusės valandos spalvotą programą.

J. D.

• **Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva**

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Simons TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniškų darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• —— UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —— •
• —— NEMOKAMAS PRISTATYMAS —— •

ĮVAIRUS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TORONTO

Parodų diena Anapilyje. Kovo 21, sekmadienį, Anapilyje įvyks net dvi parodos — mėgėjų meno ir madų. Pavasarinės aprangos mados bus demonstruojamos 4 v.p.p. Modeliuos savanorės lietuvaitės. Viešnios, patogiai susėdusios už stalų, galės ne tiktai stebėt naujausias madas, bet ir tuo pačiu metu vaišintis Anapilio Moterų Būrelio paruošta kava su pyragaičiais. Tą pačią dieną tuojau po 11 v. pamaldų mažojoj Anapilio salėj bus atidaryta labai įvairi meno paroda. Mūsų būrelyje yra narių, kurios bando savo gabumus įvairiose srityse. Mes sudarome progą visuomenei su jomis susipažinti. Medžio šaknų dirbinius išstatys p. Katelienė, glazūruoto metalo dekoracinius darbus — p. Bučienė. P.p. Valiūnai ir p. Liškauskas papuoš sienas savo meniškom fotografijom. Anapilio Moterų Būrelis maloniai kviečia visus kovo 21 d. atsilankyti į Anapilį ir tuo pačiu metu pamatyti net dvi parodas. **A. M. B.**

Sol. V. Verikaičio koncertą Daytone aprašė Laimutė Markevičiūtė-Alvarado "Draugo" 1975. XII. 19 laidoje. Koncertą surengė Daytono Lietuvių Kultūros Klubas 1975. XII. 6. Žiūrovų buvo pilna salė. Anot korespondentės: "Publika buvo sužavėta ir sukėlė didžiausias ovacijas. Sol. V. Verikaitį ir muz. Joną Govėdą daytoniškiai dar ilgai minės."

Adv. Algis Puteris susižiedavo su Danute Žulyte. Vestuvės numatomos šią vasarą.

Kanados daugiakultūrės tarybos Ontario regijono narių posėdis įvyko sausio 16 d. "Holiday Inn" viešbutyje. Pirmininkaujant T. Glistai, daugiausia buvo svarstomi daugiakultūrės konferencijos reikalai. Ta konferencija įvyks Otavoje vasario 13, 14, 15 dienomis valdžios konferencijų patalpose, 2 Rideau St. Jos tema: "Daugiakultūriškumas kaip valstybės politika." Kalbėtojais pakviesti žymūs Kanados kultūrininkai, daugiausia anglai ir prancūzai. Konferencijon pakviesti įvairių tautybių organizacijų, jaunimo, spaudos, darbo, akademikų ir kt. atstovai. Joje taip pat dalyvaus ir daugiakultūrės tarybos nariai, kurių yra 101. Į minėtąjį Ontario regijono posėdį atsilankė ir daugiakultūrių reikalų min. J. Munro, kuris atsakė į daugelį klausimų, liečiančių ministerio pareiškimą spaudoje apie pakeitimus daugiakultūrėje politikoje. Ministeris tvirtino, kad iš esmės niekas nebus keičiama, bet bus daugiau kreipiama dėmesio į įvairias sritis, mažiau — į folklorinę veiklą, kuri ir taip pakankamai stipri.

Toronto lietuvių jaunimo atstovai iš pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovyklos Brazilijoj atsiuntė "T. Žiburiams" atviruką-sveikinimą, kuris betgi redakciją pasiekė jau atstovams grįžus į Torontą. Sveikinimą pasirašė: G. Juozapavičiūtė, A. Gaputis, J. Stoškutė, D. Juozapavičiūtė, G. Kalinauskas, A. Šeškus, A. Čepas.

"Kas mes?.."

(Atkelta iš 5-to psl.)

riaus deklamavimas ir kitų programos dalyvių Brazdžionio kūrybos pristatymas vyko puikiame sceniniame fone, kurį sudarė Brazdžionio knygų viršelių panorama. Tai dail. Ritos Medziukaitės - Bureikienės darbas, kuri literatūros vakarų sceniniam apipavidalinimui nekartą ir praeityje yra talkinusi. Ji šioje srityje nepamainoma specialistė, nes pati yra didelė literatūros, ypač poezijos, mylėtoja. Iš profesijos mokytoja, amerikiečių mokykloje dėstanti ir meno dalykus.

Skoningu Brazdžionio knygų parodos sutvarkymu Ritai nenusileido archit. Edmundas Arbas. Knygų gausa liudijo neišsemiamą Brazdžionio kūrybos šaltinį.

Visas literatūros vakaras buvo išimtinai skirtas Brazdžionio kūrybai. Solistė Birutė Dabšienė gražiai atliko Brazdžionio žodžiams parašytas kompozitorių Gudauskienės, Metrikienės ir Budriūno dainas, akompanuojant talentingajai Raimondai Apeikytei. Aktorė V. Jatulienė padeklamavo "Ąžuolą", o "Keleivio talismaną" inscenizuotai atliko aktorių kolektyvas — D. Mackialienė, V. Irlikienė, V. Jatulienė, I. Tumienė ir R. Urbanienė. Vaikų kūrybą ("Meškiuką Rudnosiuką", "Vištytės pasaką") pristatė jaunų deklamatorių būrelis, kurių tarpe buvo dvi Brazdžionių dukraitės.

Šio vakaro pasisekimas tikrai bus didelė paskata organizatoriams literatūros vakarų tradicijas tęsti ir antrame dešimtmetyje.

Biuletenyje "Eltos Informacijos", kurį leidžia VLIKas Niujorke, 1976. I. 6 laidoje paskelbta informacija apie Kanados lietuvius ir jų atstovų pareiškimus VLIKo seime 1975. XI. 29-30 d.d. Informacijoje sakoma: "... Kanados lietuvių visuomenė, Lietuvių Bendruomenės gražiai ir sumaniai vadovaujama, jautriai dedasi prie Lietuvos laisvinimo reikalų tiek savo darbais, tiek ir aukomis." KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, sveikindamas seimą, pareiškė, kad Kanados lietuviai VLIKą laiko vyriausiu Lietuvos laisvinimo organu ir kad jo darbus remia 40.000 Kanados lietuvių (pagal 1971 m. surašymo duomenis Kanadoje tėra 25.000 lietuvių, Red.). Kanados Tautos Fondo atstovybės pirm. Aug. Kuolas seime pasidžiaugė, kad šį kartą dalyvavo ir keletas Kanados lietuvių. Taip pat žodį tarė Toronto Tautos Fondo atstovybės pirm. A. Firavičius. Jiedu VLIKui įteikė $25.000. Baigdamas savo kalbą, A. Firavičius išreiškė padėką atstovybės bendradarbiams — J. Vaičeliūnui, P. Morkūnui ir Vyt. Montvilui.

Vytas ir Roma Akelaičiai savo artimųjų bei draugų tarpe sausio 17 d. atšventė 25 m. vedybinę sukaktį.

Antanui Bačėnui, gyv. Bramptone, sausio 17 d. buvo surengtas pagerbimas 90 gimtadienio proga, prisimenant ypač jo tremtį Sibire.

Marija ir Algis Kybartai sausio 11 susilaukė pirmagimės dukrelės. Algis Galt kolegijoj nuo 1975 m. rudens dėsto dramos meną.

Pajieškojimai

Jonė Gadliauskaitė - Venstonienė (234 Sydney St. S., Kitchener, Ont., Canada) prašo atsiliepti **Juozą Preidį**, gyvenusį ar tebegyvenantį Čikagoje.

Kun. V. Šarka (2 Hamburg 50, Kaltenkirchener Strasse 4, W. Germany) prašo atsiliepti **Juozą Juškevičių**, gimusį 1915 m. Ungurinių k., Marijampolės apskr., arba jo artimuosius, žinančius apie jo likimą.

Marija Mistautas, gyvenusi 61 Bloor Ave., S. Porcupine, dabar gyvenanti Sudbury Nursing Home, Regent St. S., Sudbury, Ont., prašo atsiliepti Klemą ir Elzbietą Naudžius, gyvenusius seniau Anglijoj.

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Kultūriniame vengrų centre (840 St. Clair Ave. W.) sausio 15 d. surengtas supažindinimas su vengrų rašytojo Aron Gabor veikalo "East of Man" vertimu į anglų kalbą. Jo autorius Sibiro tremtyje išgyveno 15 metų ir pasiekęs laisvąjį pasaulį parašė net tris knygas — trilogiją. Vieną jų išvertė anglų kalbon Kathleen Szasz. Supažindinime su minėta knyga dalyvavo vengrai, latviai, estai, ukrainiečiai ir lietuviai — KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, I. Šernaitė-Meiklejohn, Br. Naudžiūnas, Vl. Paliulis. Iš anglų dalyvavo Larry Henderson — "The Catholic Register" vyr. redaktorius ir radijo komentatorius. Br. Naudžiūnas, 10 metų išgyvenęs Sibire, turėjo progą pasikalbėti su minėtu vengrų autoriumi. Pastarojo veikalą išleido vengrų leidykla "Weller Publishing Co. Ltd." Toronte.

Women's College ligoninėje padaryta operacija J. Matulioniui. Joje pagydyta ir L. Imbrasienė. Kitose ligoninėse turėjo operacijas — G. Račienė, A. Yčienė, I. Nacevičienė.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už 25 metų vedybų sukakties proga mums suruoštą pobūvį: E. Lorencienei ir S. Jagėlai — už triūsą, klebonams — kun. P. Ažubaliui ir kun A. Simanavičiui, OFM, už atlaikytas Mišias ir žodį pobūvyje, V. Taseckui už programos pravedimą, P. Gudeliams už gėles ir visiems svečiams už atsilankymą. Ypatinga padėka už asmenines dovanas: A. A. Minelgoms ir B. P. Gyliams, E. K. Zapustams ir M. R. Edeliams, R. J. Žiūraičiams, K. P. Šimonėliams, A. P. Augaičiams, N. A. Šalčiams, A. Palioniui, B. Beržanskiui, A. S. Kalūzoms, L. Vyšniauskui, tėvukams ir dukroms.

Dėkingi —
Ada ir Algis Jagėlos

Irenai ir Algiui Žemaičiams giminės bei draugai suruošė staigmeną-pobūvį antrų namų įsigijimo ir Algio 50 metų gimtadienio proga. Namus pašventino kun. B. Bagdonas. Visų ruošėjų vardu sveikino J. Karka, dovanas įteikė p. Gasiūnienė. Abu Žemaičiai aktyviai dalyvauja Prisikėlimo parapijos veikloje — Algis yra parapijos komiteto narys, o Irena aktyvi ne tik katalikių moterų organizacijos veikloje, bet ir prisideda prie LB, LN ir kitų organizacijų veiklos. Svečių buvo arti 50, jų tarpe buvo ir Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius.

PADĖKA

Nuoširdi mano padėka visiems bičiuliams ir pažįstamiems, kurie mane sunkioje ligoje lankė ir guodė. Ačiū visiems už gėles, dovanas bei linkėjimus: dr. J. Sungailai, dr. J. Yčui, dr. Spratt, dr. Jaho, kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Tadui Degučiui, OFM, kun. Jonui Staškevičiui, M. Andriulevičienei, A. U. Kartavičių šeimai, A. Buožių šeimai, T. J. Kartavičiams, J. M. Preikšaičiams, T. B. Bačėnams, S. M. Jokūbaičiams, P. A. Grigams, M. P. Sostakams, Z. Z. Revams, M. J. Tamošiūnams, S. M. Petryloms, V. M. Mažulaičiams, A. G. Kaminskams, A. Lemežytei, T. L. Lorencams, P. Slivinskienei, P. Rukšienei, A. S. Bačkaičiams iš Detroito, M. Bačkaitienei, J. Mikalavičiui iš Detroito, A. E. Gražuliams ir šeimai iš Niujorko, V. V. Krasauskų šeimai iš Čikagos, B. O. Wheeley, B. L. Coyle, B. D. Vaidiloms. Taip pat nuoširdus ačiū Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopai už geriausius linkėjimus.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas niekados mano nebus pamirštas —
Teresė Gražulienė

• **Svarbiausia laikraščio atrama yra skaitytojai. Ar jau įsijungėt į "T. Žiburių" skaitytojų šeimą?**

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

669.	Kun. dr. Paškus, Antanas, Ottawa	$100
670.	Dr. Balsys, Aras, Toronto	100
671.	Pyragius, Juozas, Hamilton	100
672.	Aušrotas, Vytautas, Toronto	100
	Dervaitis, Jonas, Hamilton	20
	Įnašus papildė:	
78.	KLB Hamiltono apyl. iki	800
289.	Dr. V. Šulma iki	700
191.	Montvilas, Vytautas iki	1000
358.	Kerulis, Vaclovas iki	500
354.	Vitkūnas Jonas iki	1300
217.	Poderio, Kazio atm. sudėta $120. Jo bendra įnašų suma sudaro	320

Neklauskime ką mums gali duoti arba duos tėvynė, bet rūpinkimės, kuo mes jai šiuo metu galime padėti. Jai tikrai daug padėsime įsijungdami į Kanados Lietuvių Fondo narių eiles. Neuždelskime ir padarykime tai Vasario 16 proga.

Šį kartą nauji nariai atėjo iš Otavos, Toronto ir Hamiltono. Juos sveikiname ir džiaugiamės. Reikia tikrai džiaugtis KLB Hamiltono apylinkės judrumu ir veikla, kuri pirmoji pasuko nauja kryptimi, labiau įprasmindama Kanadoje ruošiamas tradicines Lietuvių Dienas. Apylinkės vardu stambų įnašą atsiuntė pirm. L. Skripkutė. Dr. V. Šulma iš Saskačevano, V. Kerulis, V. Montvilas ir J. Vitkūnas iš Toronto savo papildomomis šimtinėmis ne tik stiprina Fondo pozicijas, bet kartu ir visą lietuvišką veiklą išeivijoje. — 1975 m. gruodžio 27 d. Sudburyje mirė pagarbus lietuvis, Lietuvių Fondo narys Kazys Poderis. Jo atminimui vietoje gėlių aukojo po $20: Juozas Bataitis, Liucija Griškoneinė, Grasė Petrėnienė, Rūta Rudytė, Justinas Stankus ir Stasys Tolvaiša. Už aukas, atėjusias iš širdies ir lietuviškų reikalų supratimo, Kanados Lietuvių Fondas yra nuoširdžiai dėkingas.

Įnašai priimami lietuvių kredito kooperatyvuose Montrealyje, Hamiltone ir Toronte arba siunčiami iždininkui šiuo adresu: P. Bastys, 70 Indian Grove, Toronto, Ont. M6R 2Y4.

KLF VALDYBA

Naujieji Kanados nedarbo draudos įstatymo pakeitimai gali ir JUS liesti

Jie apima tokius dalykus kaip:

- savanorišką pasitraukimą iš darbo (įsigaliojo 1976 m. sausio 4 d.)
- lankstumą ligos išmokose (įsigalios 1976 m. liepos 1 d.)
- Išmokas asmenims, sulaukusiems 65 metų amžiaus ir vyresniems (įsigaliojo 1976 m. sausio 1 d.)
- išmokų dydžio tarifą išlaikantiem šeimos narius (įsigaliojo 1976 m. sausio 4 d.)
- išmokų lankstumą nėštumo atvejais (įsigalios 1976 m. vasario 1 d.)

Jei norite gauti daugiau informacijų apie šiuos ir kitus pakeitimus, pasiimkite brošiūrą **"What happens now ..."** vietinėje Kanados nedarbo draudos įstaigoje.

Unemployment Insurance Canada
Assurance-chômage Canada
Robert Andras, Minister, Manpower and Immigration

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

743-0100
FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
Nuosavybių pirkimas ir pardavimas; pirmų ir antrų mortgičių sudarymas
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS
Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime.
Valteris Drešeris

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės
Automobilių
Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

Visų laukiamas metinis "Tėviškės Žiburių"

SPAUDOS BALIUS

Meninę programą atliks garsusis Klevelando vyrų oktetas, vadovaujamas RYTO BABICKO, ir solistė IRENA GRIGALIŪNAITĖ

- Šilti valgiai, įvairūs gėrimai
- Šokiams gros orkestras "MUZIKA"
- Bilietai — $4, studentams — $2 (galerijoje)
- Baliaus pradžia — 7 v.v., programos — 7.30 v.v.
- Stalus prašoma rezervuoti iš anksto "T. Žiburių" administracijoje tel. 275-4672. Bilietai gaunami: "TŽ" administracijoje Anapilyje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.), o sekmadieniais — Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių parapijose po 10 ir 11 v.r. pamaldų.

- DIDŽIOJI LOTERIJA, kurioje galite laimėti spalvotą televiziją, radiją, paveikslų, skulptūrų, keramikos kūrinių ir kitų vertingų dalykų
- MAŽOJI LOTERIJA (su įėjimo bilietais), kurioje galėsite laimėti "Napoleono" tortą ir visą eilę patrauklių dalykų

vasario 7, šeštadienį, ANAPILIO salėje

VISIEMS "T. ŽIBURIAI" ŠVIEČIA IR VISUS DALYVAUTI KVIEČIA!

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Si savaitė yra krikščionių suartėjimo bei vienybės savaitė. Jos metu meldžiamasi krikščioniškųjų bendrijų vienybės intencija.

— Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas gegužės 16 d. Sutvirtinamuosius prašome (nuo 11 metų amžiaus) registruotis klebonijoje.

— Tikybos pamokos vaikams, besiruošiantiems pirmajai Komunijai, vyksta sekmadieniais 11 v. klebonijoje. Seselė Michaelė kviečia į šias tikybos pamokas įsijungti vaikus, kurie lanko viešąsias mokyklas ir kurie mokyklose neturi tikybos pamokų.

— Jaunimo būrelio susirinkimas — po 11 v. pamaldų šį sekmadienį.

— Sausio 19 d. Šv. Jono liet. kapinėse palaidotas a.a. Stasys Ragauskas, o sausio 16 d. — a.a. Vincas Kulys. Velionių artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Sausio 31 d. Anapilio salėje įvyks Toronto sporto klubo "Vytis" metinis parengimas, o vasario 7 — "T. Žiburių" spaudos balius. Pakvietimai gaunami sekmadieniais po pamaldų Anapilio salėje.

— Sekmadieniais po pamaldų vyksta krepšinio rungtynės.

— Geriausi sveikinimai ir linkėjimai Antanui Bačėnui, savo artimųjų tarpe atšventusiam 90 m. amžiaus sukaktį.

— Pamaldos: sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Eugenijų Germanavičių, 41 m., a.a. Vlado Germanavičiaus sūnų, neseniai mirusį Lietuvoje; 11 v. r. už a.a. Albiną Kazlauskienę, Teresę ir Joną Mačiulius, Elzbietą Macijauskienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Ketvirtadienį, 6.30 v.v. ir 7.35 v.v. — konfirmandų pamokos šventovės patalpose.

— Penktadienį, 7.30 v.v. — 9.00 v. v., jaunimas čiuožia Toronto miesto rotušėje. Po to — vaišės.

— Sekmadienį — pamaldos ir mokykla 9.30 v.r.

— Visuotinis metinis parapijos susirinkimas — vasario 1, sekmadienį, 7.30 v.v. Po to — vaišės Tai pirmas susirinkimas po parapijos persitvarkymo. Todėl visų narių dalyvavimas privalomas.

— 1976 m. aukų vokeliai būna padėti šventovės prieangyje sekmadieniais. Prašome juos atsiimti prieš arba po pamaldų. Neradusieji savo pavardžių prašomi pranešti patarnautojams arba klebonui po pamaldų.

— Kun. Paupero pamokslų knygą ir "Tėviškės" parapijos choro plokšteles platina p. Sturmienė po pamaldų.

— "Svečio" reikalais prašoma kreiptis į p. Langienę.

— Ligoniai: L. Maušas — gen. Hamiltono ligoninėje, J. Lingaitis — Tillsonburgo, p. Yčienė — Šv. Juozapo.

Žurnalistų susirinkime sausio 16 d. L. Namuose buvo aptartas leidinys "Žurnalistika", redaguotas kun. dr. J. Prunskio. Diskusijoms medžiagą paruošė A. Gurevičius. Taip pat A. Gurevičius plačiau supažindino narius su nauja J. Matulionio atsiminimų knyga "Neramios dienos". Šis žurnalistų skyrius renka medžiagą apie Lietuvos žydus, lietuviams daromus kaltinimus, reaguoja į anglų spaudoje iškeliamus priekaištus lietuviams bei kitiems baltiečiams.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Giliai užjaučiame Mečį Abromaitį, Amerikoje mirus jo mamytei; Kęstutį Budrevičių, Lietuvoje mirus jo mamytei.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos vyksta sekmadieniais po 10 v. Mišių pas seseles.

— Pensininkų pobūviai — trečiadieniais, 4 v.p.p., Parodų salėje.

— Choro repeticijos — ketvirtadieniais, 7.30 v.v., Muzikos studijoje.

— Sutvirtinimo sakramento data dėl susidėjusių aplinkybių perkelta į gegužės 16 d. Pirmas tėvų ir vaikų susirinkimas įvyks vasario 1 d. po 10 v. Mišių Muzikos studijoje. Prašomi abu ar bent vienas iš tėvų būtinai dalyvauti.

— Metinė parapijos apyskaita ir aukotojų sąrašai jau rengiami. Taip pat netrukus bus išsiuntinėjami mokesčių reikalu kvitai aukotojams; esant pasikeitimų, prašome skambinti į parapijos raštinę.

— 1975 m. mūsų parapijoje buvo 24 krikštai, 24 santuokos ir 28 laidotuvės.

— KLK Moterų Dr-jos mūsų par. skyriaus susirinkimas įvyks vasario 1 d. po 11.30 v. Mišių. Programoje — dr. O. Gustainienė paskaita apie širdies ligas, einamieji reikalai ir kavutė.

— Par. šventovės atnaujinimo darbai tęsiami. Dėkojame visiems prisidėjusiems prie darbų ir vajaus bei laukiame visų, pagal išgales, prisidedant.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Liudą Racevičių, užpr. D. Balsienės, Nerimos ir Sauliaus; 8.30 v. — už Juozą Martinaitį, užpr. S. Martinaitienės; 9 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūnaitės; 9.30 v. — už Mykolą Matušaitį, užpr. E. Matušaitienės — 5 metinės; 10 v. — už Pranciškų Tamošiūną, užpr. J. Tamošiūno; sekmad., 8 v. — už Vladą Stungurį, užpr. E. Stungurio; 9 v. — už Julių Gaidamavičių, užpr. K. Gilmanienės; 10 v. — už Liudą Racevičių, užpr. N. Racevičienės; 11.30 v. — už Eugenijų Bubelį, užpr. St. Bubelienės; 7 v.v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusį sekmadienį popietėje dalyvavo apie 170 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Paul ir Helen Spilchot iš Cambridge, Ont., O. Bobik Jakelaitytė iš Montrealio, Regina ir Algirdas Vaitukaičiai iš Detroito.

— LN bibliotekai padovanojo gerų knygų: Antanas Grizickas 8, Jonas Jašinskas — 28 knygas. LN biblioteka jiems dėkoja.

— LN Moterų Būrelio visuotinis narių susirinkimas įvyks vasario 1, sekmadienį, 3 v.p.p., Gedimino Pilies menėje. Narės ir manančios būti narėmis kviečiamos dalyvauti.

— LN, istorikui P. Štuopiui vadovaujant, renka ir paruošia lituanistinius eksponatus įvairioms lietuvių parodoms. Dabartiniu metu norima paruošti schematinį įvairių laikotarpių Lietuvos žemėlapį. Tam darbui reikalingi braižytojai. Suinteresuoti prašomi paskambinti LN raštinei tel. 533-9030 pranešti savo adresą ir telefono numerį.

— Svetainės "Lokys" atidarymo metinės bus paminėtos sausio 27, antradienį, nuo 12 v. d. iki 1 v. r. Ta proga svetainėje užkandžiai bus duodami nemokamai. Tą dieną "Lokys" veiks ir Vytauto Didžiojo menėje.

— Viešnios iš Lietuvos — Onos Valiukevičiūtės lengvos muzikos koncerto bilietus galima gauti LN raštinėje ir pas LN Moterų Būrelio nares. Kaina suaugusiems $3.50, studentams — $2. Koncertas įvyks vasario 22, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje.

— "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntai vasario 15, sekmadienį, Lietuvių Namuose Karaliaus Mindaugo menėje minės Vasario 16.

— Pastaruoju metu į LN narius įstojo ir nario įnašus įmokėjo šie asmenys: Vytautas Bubelis, Gunda Adomaitienė ir Antanas Mingėla — po $100; Zenonas Šimkus — $75, Petras Vedeckis ir Ignas Nastajus — po $25, jaunutis Pranas Jankauskas — $1.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

MIAMI BEACH išnuomojamas vieno miegamojo erdvus apartamentas arti jūros, krautuvių ir susisiekimo. Skambinti po 6 v.v. O. Juodikienei tel. 305-864-2537, Miami Beach.

MISSISSAUGOJE prie Dixie-Dundas prekyvietės parduodamas pilnai apstatytas vieno miegamojo butas (condominium) su 30 pėdų ilgio dengtu balkonu. Savininkas persikelia Floridon, todėl kaina tik $31.500 su $7.000 įmokėjimu. Skambinti 275-1669.

Kviečiame visus atsilankyti į Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto rengiamus

metinius ŠOKIUS

sausio 24, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje

- Meninę programą atliks Toronto tautinių šokių ansamblis "Gintaras" ir mergaičių oktetas • Įvairių gėrimų bufetas su šiltais valgiais • Turtinga loterija • Geras 5 asmenų orkestras

Įėjimas — $3.50, studentams ir pensininkams — $2.00

Mokyklos tėvų komitetas

Toronto Lietuvių Sporto Klubas "VYTIS" sausio 31, šeštadienį, ANAPILIO salėje ruošia tradicinį parengimą-

ŠOKIUS

- ŠOKIAMS gros Kaminsko orkestras
- Dalyvaus viešnia iš Lietuvos — Onutė Valiukevičiūtė.
- Stalus rezervuoti pas "Vyčio" klubo valdybos narius, parengimo vadovus arba pažįstamus vytiečius.

Pradžia – 7 v. vakaro

BILIETŲ KAINA:
suaugusiems — $4.00
studentams — $2.00

Vasario šešioliktosios minėjimas bus vasario 15, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Anapilio salėje. Į minėjimą atvyks VLIKo pirm. dr. K. J. Valiūnas. Meninei programai pakviesti Toronto liet. choras "Varpas"", "Gintaro" ir "Atžalyno" tautinių šokių vienetai. Šventės išvakarėse, penktadienį, Vasario 16 šventės proga rengiamas priėmimas kanadiečiams svečiams. Rengėjas KLB Toronto apylinkės valdyba yra užsakiusi autobusus, kurie atveš žmones nuo Lietuvių Namų į Anapilį.

SUKAKTUVINIS 25 METŲ LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS "Tėvynės Prisiminimai" balius-koncertas įvyks sausio 31, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Gros Londono, Ont., lietuvių studentų orkestras "Atspindžiai". Meninę programą ("Humoristinės skeveldros") atliks Hamiltono LDM Teatras "Aukuras", vad. E. Kudabienės, solistai — V. Verikaitis, R. Strimaitis, Al. Simanavičius ir kiti. Bus trumpi sveikinimai. Salėje bus apvalūs stalai po 10 asmenų. Bilietų kaina (dvidešimtpenkmečio proga!) $5, studentams $3. Bufete šilti valgiai, kava, pyragai. Veiks gausus bufetas. Stalus galima rezervuoti pas programos vedėją J. R. Simanavičių tel. 534-1274 arba paštu: 175 Parkside Drive, Toronto, Ont. M6R 2Y9. Kviečiami visi radijo programos klausytojai, rėmėjai ir visi tautiečiai šiame sukaktuviniame baliuje dalyvauti.

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių par. skyriaus narių susirinkimas įvyks sausio 25, sekmadienį, po 11 v. pamaldų mažojoje Anapilio salėje. Paskaitą apie širdies ligas skaitys centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienė. Kviečiame nares ir viešnias gausiai dalyvauti. V-ba

A. Rūko komediją "Bubulis ir Dundulis" sėkmingai suvaidino Hamiltono "Aukuras" LN salėje sausio 17 d. Vieną "Aukuro" aktorių, negalėjusį vaidinti, pavadavo torontiškis Stepas Ramanauskas, nedaug laiko teturėjęs paruošti svarbiam vaidmeniui (vaidino labai gerai). Nežiūrint labai šalto vakaro ir kito parengimo — baliaus bei gausių privačių pobūvių, aukuriečiai susilaukė apie 250 žiūrovų.

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo susirinkimas bus ne sausio 27, bet vasario 3, antradienį.

"TŽ" spaudos baliui, kuris bus vasario 7 d. Anapilio salėje, jau platinami bilietai. Rengėjai kviečia tautiečius iš anksto rezervuoti sau stalus po 10 asmenų. Programa ir kitos informacijos — šio puslapio skelbime. Didžiajai ir mažajai loterijai yra gauti vertingi laimikiai. Be jau skelbtųjų, dar gauti šie laimikiai: dailus moteriškas odinis rankinukas iš Argentinos (Genės Balčiūnienės dovana), moteriška odinė piniginė (Sofijos Pyževienės dovana, jos pačios meniškai padaryta, $20 vertės), dirbtinių ir džiovintų gėlių puokštė su bronzine vaza $150 vertės (Editos ir Jono Linkūnaičių dovana ir jų meniškų rankų darbas).

Dail. A. Tamošaičio sukaktis. A. Tamošaitis visuomenei yra labai gerai žinomas ne tik kaip dailininkas, bet ir kaip visuomenininkas, lietuviškos tautodailės puoselėtojas. Jis ypač mėgsta jaunimą. Daug kartų jis yra skaitęs paskaitas stovyklose, aiškinęs tautodailę, skaidrėmis demonstravęs autentišką mūsų kaimo meną ir pan. Jo paties ūkyje kiekvienais metais apsilanko kelios grupės jaunimo ir grįžta p. p. Tamošaičių dėka sustiprėjusios lietuviška dvasia. Dauguma mūsų vienokiu ar kitokiu būdu turėjome progos susipažint su p. Tamošaičiais ir vis iš naujo susižavėt jų darbštumu, jų lietuvišku nuoširdumu. Todėl ir kviečiame visą Toronto visuomenę, visus draugus ir pažįstamus iš Hamiltono, Montrealio ir kitur atsilankyti į 70-ties metų sukakties pagerbimo iškilmę. Dailininko paroda bus atidaryta kovo 13 d., 4 v. p.p., Lietuvių Namuose, o pagerbimas - vaišės įvyks ten pat 6.30 v.v. Iki malonaus pasimatymo. **Rengėjų komitetas**

Savininkas parduoda

10 BUTŲ NAMĄ

prie vandenyno Miami Beach, Floridoje.
$20.000 pajamų. Skambinti telefonu **312-656-6599.**

FAREFAX NUTRITION CENTRE

Natūralus maistas Dufferin Plaza

Parduodamas įvairus natūralus maistas, vitaminai, įvairi natūralių žolių arbata ir t. t. Taip pat čia galima gauti lietuviškų sūrių. Jums mielai patarnaus krautuvės vedėja

A. Gataveckienė. Tel. 532-1351

MONTREALQUE

Jaunųjų talentų – sezono užbaigos

vakaras

Programoje: jaunųjų talentų pasirodymas, žvejų-medžiotojų apdovanojimai

Šilta vakarienė, baras, muzika, loterija.

Visus maloniai kviečiame

Rengia — **Žvejotojų-Medžiotojų Klubas "NIDA"**

Sausio 24, 7 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje

Įėjimas — suaugusiems $5, jaunimui $4

Aušros Vartų parapijos komitetas su naujai pririnktais nariais pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. I. Mališka, sekr. P. Drešeris, finansų tvarkytojas J. Adomaitis, nariai — E. Krasauskienė, A. Čepulis ir V. Lukošius. Išeinantiems k-to nariams — pirm. A. Vaupšui ir sekr. A. Ališauskui klebonas kun. J. Kubilius savo ir komiteto vardu tarė padėkos žodį už nuoširdų trejų, ypač jubilėjinių, metų darbą ir įteikė prisiminimui dovanas: A. Vaupšui— dail. A. Tamošaičio, A. Ališauskui — dail. A. Tamošaitienės paveikslus; taip pat prašė pasilikti komitete ir padėti kaip galima gražiau ir iškilmingiau suruošti jubilėjinę šventę, kuri bus 1976 m. gegužės 16 d. AV šventovėje.

AV parapijos klebonas kun. J. Kubilius sausio 20 d. išskrenda į Arizoną pailsėti ir sveikatos sustiprinti. Grįš kovo 1 d. Visais parapijos reikalais kreiptis į kun. J. Aranauską, kuris eis klebono pareigas.

Sol. Gina Čapkauskienė sausio 10 d. išskrido į Floridą — Miami. Lietuvių klubas ją pakvietė duoti koncertą sausio 18 d. Negalėdama ilgiau pasidžiaugti šilta, saulėta Florida ir Atlanto bangomis, sausio 20 d. grįžta atgal, nes sausio 24 d. yra pakviesta koncertui į Otavą, kur rengiamas platus M. K. Čiurlionio minėjimas.

Švenčių atostogas nemažai montrealiečių praleido Floridoje: Kličiai su dukromis ir motinomis J. Sipeliene ir V. Kličiene, Z. ir H. Lapinų, V. S. Piečaičių, Naruševičių, Jaugelių, Dainių šeimos, J. J. Adomoniai, J. B. Lukoševičiai ir kiti.

N. Metų sutikimas buvo gausus dalyviais. Abiejose parapijose susibūrė daug žmonių. Buvo nemažai ir šeimyninių pobūvių. Baigiant senuosius metus buvo ir sužieduotuvių. Arūnas Staškevičius susižiedavo su Silvija Akstinaite B. ir D. Staškevičių namuose, dalyvaujant šeimos nariams, artimiesiems draugams, Silvijos motinai N. Akstinienei su savo bičiuliais.

Saulėtoje Floridoje per švenčių atostogas susižiedavo gintariečiai — Algis Lapinas su Roma Naruševičiūte. Sužieduotuvėse dalyvavo visi Lapinų ir Naruševičių šeimos nariai. Seniau susižiedavo Daina Kerbelytė su Čes. Vasiliausku. Labai džiugu. Pernai AV šventovėje buvo penkerios sutuoktuvės ir visos mišrios. Būsimosioms lietuviškoms šeimoms linkime visokeriopos laimės.

Eugenija Tarasovienė, 87 m. amžiaus, mirė Royal Viktorijos ligoninėje sausio 1 naktį. E. Tarasovienę mes gerai pažinojome. Keletą metų ji buvo AV parapijos šeimininkė. Tai buvo rami ir darbšti asmenybė, pareiginga katalikių moterų draugijos narė. Nors ir sunkios vėžio ligos kankinama, net negalėdama dalyvauti draugijos susirinkimuose, mokėjo nario mokestį visą laiką. Laidotuvių apeigas atliko Šv. Kazimiero par. klebonas dr. F. Jucevičius. Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti pusryčių į Šv. Kazimiero parapijos svetainę. Pusryčių paruošimu rūpinosi choristės: p.p. Skučienė, Lukauskienė ir kitos. V. Lukauskas choro dirigento muz. Ambrozaičio šeimai pareiškė užuojautą. A. Ambrozaitis šeimos vardu susirinkusiems nuoširdžiai padėkojo. Dideliame nuliūdime liko duktė Jadvyga, žentas muz. Aleksas Ambrozaitis, anūkas dantų gydytojas Kazys Ambrozaitis su žmona Angele ir dukrele Eugenija. Šeimos nariams reiškiame gilią užuojautą. A. A.

Toronto, Ontario

Daugiakultūrių reikalų ministerio pranešime 1975. XII. 12, kur išvardintos pašalpos įvairių tautybių vienetams, pažymėta, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės Sudburio apylinkei paskirta $800 kultūrinei lietuvių veiklai.

Gauta žinia iš Lietuvos, kad staigiai mirė a.a. Stasys Bumbulis, dirbęs Klaipėdos uoste. Velionis buvo išvežtas į Sibirą ir ten išbuvo 12 metų. Jis yra torontiškio visuomenės veikėjo Antano Bumbulio brolis. Pastarasis per pastaruosius metus neteko tėvų ir trijų brolių. KLK Kultūros Dr-ja "Žiburiai" ir "T. Žiburiai" reiškia jam bei jo šeimai nuoširdžią užuojautą.

Daugiakultūrių reikalų ministerio pranešime spaudai 1975. XII. 19 pažymėta, kad paskirtos pašalpos šiems Montrealio vienetams: italų organizacijų sociologinei studijai "Italas imigrantas Kanadoje" $6,300; rumunų federacijai $2000 rinkti kultūrinei rumunų dokumentacijai ir jai išspausdinti; ukrainiečių federacijai $2,300 ukrainiečių muzikos ir šokių festivaliui; žydų dramos teatrui $6,500 paruošti veikalui "Hershele Ostropolier".

"Užmirštieji baltiečiai" — prof. Juozo Ereto knygelę, anksčiau išleistą lietuvių ir vokiečių kalbomis, į prancūzų kalbą išvertė Pierre Maurice (slapyvardis) ir 1975 m. pabaigoje išleido AV parapija, remiama čikagiečių mecenatų Irenos ir Leono Kriaučeliūnų. Tai labai gerai parašyta informacinio pobūdžio knygelė, kurią reikėtų paskleisti prancūziškai kalbančioje visuomenėje įvairiomis progomis.

Mūsų kredito unijos nariui

a†a Martynui Plepiui

mirus, ANDRIUI MATUSEVIČIUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.